

Movitz

Svenska Hornsällskapets medlemstidning

Nummer 12, mars 1999

Innehåll

Ordföranden har ordet	3
Wilhelm Lanzky-Otto	4
Corner	14
Stefan Solyom	15
British Horn Festival	17
Det 13:e Nordiska Hornseminariet	18
Skivor	31

Annonsörer i detta nummer:

Brassdoktor	16
Finke	12
Gebr. Alexander Mainz...	29
Kap Horn musik	29
Rauch Horns	16
Rico Kühn	29
Vogtländische Musikinstrumentfabrik ..	30

Movitz, ISSN 1104-8700

Utgivare

Svenska Hornsällskapet

Tryckeri

Printit, Göteborg

Årsavgift, Svenska Hornsällskapet

200 kr
100 kr för studerande
300 kr för familj

Postgiro

58 31 07-8

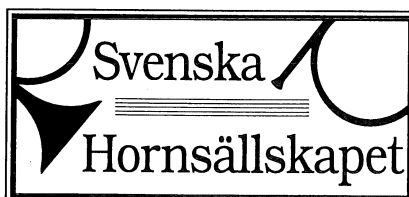
e-post

sven.hornsallsskapet@post.utfors.se
dabra@wmdata.com

www

home.swipnet.se/~w-77885/shs

Vill du bli medlem i

?

Är du inte medlem redan, eller känner du någon eller några hornister (eller andra intresserade) som skulle vilja bli medlemmar i Svenska Hornsällskapet?

Årsavgiften i Svenska Hornsällskapet är 200 kr (100 kr för studerande, 300 kr för en hel familj)

Vill du bli medlem i SHS sätter du in pengarna på
postgirokonto 58 31 07-8

OBS! Glöm inte att ange **namn och adress** på inbetalningskortet.

Styrelse

Ordförande

Sven Eliasson 031-21 00 61
Nylösegratan 9 A
415 39 GÖTEBORG

Kassör

Jan Eriksson 031-16 15 09
Föreningsgatan 33
411 27 GÖTEBORG

Sekreterare

Kerstin Skoglund 031-25 63 81
Lars Kagsgatan 14 D
415 03 Göteborg

Övriga ledamöter

Marie- L Andersson 031- 21 88 26
Sparvgatan 5C
416 67 Göteborg

Philip Foster 031- 25 24 73
Ättehögsgatan 6 B
416 74 Göteborg

Suppleanter

Ronnie Granath 031- 41 09 00
Högadalsgatan 17
431 69 Mölndal

Stig Emker 031- 795 37 35
Liveredsvägen 32
430 50 Källered

Tidningsgruppen

Daniel Brandell 08-773 35 99
Högmoravägen 26
138 36 ÄLTA

Eva-Tea Lundberg 0708-91 59 87
Spaljégången 5
412 66 Göteborg

Sofia Nygren 0911-13 325
Ankarskatavägen 83c
941 34 PITEÅ

Malcolm Page 031-18 09 25
Engelbrektsgratan 54
411 39 GÖTEBORG

Erik Sandberg 040-92 17 56
Estlandsgatan 1 C
214 31 MALMÖ

Björn Thörnblom 08-570 350 74
Bergmossevägen 15
134 43 GUSTAVSBERG

Ordföranden har ordet

När ni läser detta är det redan 1999 och vi har hunnit med att ha vårt årsmöte i Linköping. Jag ber därför att få önska er en god fortsättning på det nya året och ett synnerligt aktivt hornår. Så har då ytterligare ett år gått och vi i den nya styrelsen i Göteborg har efter en trevande start börjat fungera riktigt bra som grupp, där vi har fördelat de olika arbetsuppgifterna emellan oss. Det första vi gjorde var att gå igenom redan befintliga idéer och förslag som fanns från tidigare styrelser som vi sedan diskuterade. Detta har konkret utmynnat i ett nyinstiftat stipendium till Wilhelm Lanzky-Ottos minne som delades ut på årsdagen av hans födelse för 90 års sedan, den 30 januari i år, i samband med årsmötet. Ett annat tidigare förslag var att göra en ny och mer enhetlig logo för hornsällskapet. Vid årsmötet presenterades ett nytt förslag som styrelsen fått hjälp av Patrik Nyman (Dan Hjalmarssons son) och Dan Hjalmarsson att ta fram.

Vi önskar oss också en tätare kontakt med medlemmarna som har åsikter och idéer om verksamheten. För att få reda på vad ni medlemmar tycker och tänker så skickade vi ut en enkät tillsammans med förra nyhetsbladet. Vi har fått in en del

svar, fast inte så många som vi hoppades på. En sammanställning och utvärdering presenterades på årsmötet och tidningsgruppen och styrelsen får ta ställning till de olika förslag som kommit in.

I övrigt har styrelsen lagt ett förslag om att ge ut en CD-skiva med Wilhelm Lanzky-Otto under jubileumsåret 1999 och det visade sig att Ib Lanzky-Otto redan hade börjat undersöka möjligheterna till detta. Om detta blir aktuellt har styrelsen beslutat att Svenska Hornsällskapet skall stödja detta projekt ekonomiskt.

Under detta år hoppas styrelsen också att arbetet med boken om äldre generationers hornister ska ta fart och har därför lagt ett förslag till årsmötet att tillsätta en särskild arbetsgrupp.

Ett problem som har dykt upp under året är att ett 20-tal medlemmar ej betalt medlemsavgiften. Det är för många för att ses som naturlig avgång så styrelsen ska försöka hitta en lösning att vända denna negativa trend.

Som avslutning en mustig vers ur Epistel nr 4 av C. M. Bellman som en påminnelse och uppmuntran om vad hornspel egentligen handlar om.

Sven Eliasson

Hej, musikanter, ge valthornen väder,
Spotta ut tuggbussen, blås!
Här mellan kistor och byttor och bräder
Kärlekens förlåt uppslås.
Blås, edra hundar så ska ni få vin.
Änglar och hjärtan och brännvin och buska.
Nu valthornen ruska;
Stå inte och fuska,
Men håll utom fenstret valthornet, ditt svin!

Wilhelm Lanzky-Otto

av Ib Lanzky-Otto

Wilhelm Lanzky-Otto, föddes 30/1 1909 i Köpenhamn som son till organisten, konsertsångaren och talpedagogen Frederik Otto och hans hustru, pianisten Anna Otto, f. Nielsen. Gift sedan 1936 med Anna Margrete (Ane) f. 1913 dotter till domkyrkoorganisten i Viborg, Danmark, Gunnar Foss och hans hustru Ragna född Hvass. Tre barn föddes i äktenskapet, Per, f. 1937, Ib, f. 1940 och

Gunnar Frederik, f. 1954. Han dog 13/4 1991

Min far fick som femåring mottaga sin första musikaliska undervisning då han började spela piano för sin mor, vilken några år senare slussade honom vidare till Sophie Olsen, berömd för sin pianoskola. 1917 tog han även upp violinen där hans lärare under en tioårsperiod var Wilhelm Bartholdy, Willy Rietch, Axel Jørgensen och Tor-

vald Nielsen. Det sades att man kunde föra fram honom till en debutkonsert om han ägnade sig ett år helhjärtat åt violinen. Men hans ambition var en annan. Han gick samtidigt in för pianot och musikteorin så framgångsrikt att han 1928 belönades med en friplats på det Kgl. Danske Musikkonservatorium. Samma år tog han dessutom en cand. Phil - examen (ej att förväxla med svensk fil. Kand - examen) efter

En ung Wilhelm, stretchandes hornistens viktigaste redskap...

att året innan ha erövrat studentexamen! Inte underligt att violinstudierna fick avbrytas.

På konservatoriet blev hans huvudämne pianot. Han var tydligen en begåvad elev eftersom han under sin lärare Henrik Knudsens biografi i ett stort danskt lexikon från 30-talet särskilt omnämnes som ett av tre exempel som H.K. har utbildat och fört fram till offentliga konserter. I kontrapunkt undervisades han av Knud Jeppesen och i orgel av P.S. Rung-Keller. Dessutom tillkom övriga teoretiska ämnen i vanlig ordning.

Hur han under dessa rimligtvis arbetsamma år kunde hinna med att på sin fritid idka stråkkvartettspel (i altfiolstämman!) med sina konservatoriekamrater är ägnat att förvåna, allra helst som han samtidigt - utanför konservatoriets ramar - dels en kortare period deltog i en dirigeringskurs anordnad av Nicolai Malko, och dels

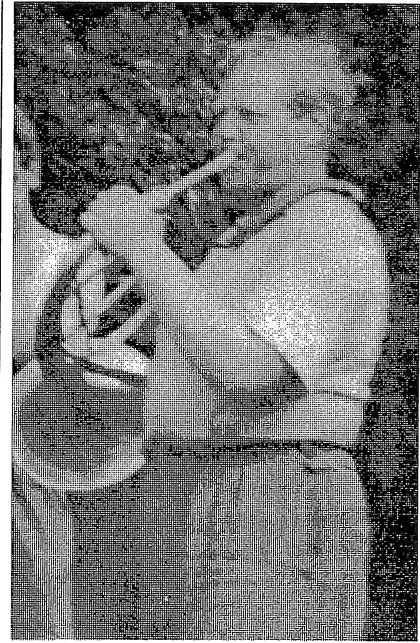

Wilhelm med sin bror Felle 1927

seriöst ägnade sig åt valthornet och det med en sådan framgång att han efter ett års studier på sistnämnda instrument användes som assistent i Danmarks då förnämsta orkester Det Kgl Kapel (vilket motsvarar Kungl. Hovkapellet här i Sverige). Studierna fortsatte dock och han tog diplomexamen i piano 1930 ("Store Eksamen med Udmærkelse") och organistexamen 1931 där han bl.a. improviserade en fyrstämmig fuga på eget tema. Därmed avslutades konservatorieepoken.

För att återgå till valthornet: Dessa studier påbörjades vid 18 års ålder 1927 alltså året innan han kom in på konservatoriet och samma år han avslutade sin violinstudier. Skälet var att pianistdrömmarna måste ses vid ett realistiskt ljus. Skulle han inte lyckas med den åtråvärda pianistkarriären på heltid, ville han - hellre än att bli musiklärare - ha ett orkesterinstrument att falla tillbaka på, eventuellt en blandning av bägge dessa yrkesgrenar. Han kunde alltså ha fortsatt med violinen, men eftersom det på den tiden fanns vida mer tillgång än efterfrågan på violinister, tyckte han klokt nog att det vore bättre att sadla om och lära sig ett instrument som det fanns stor efterfrågan på och liten tillgång till. Hornet var ett sådant "idealinstrument" på tjugotalet, varför han resolut sökte upp Danmarks stora hornist och pedagog på den tiden, Hans Sørensen i det Kgl. Kapel. Hans Sørensen lyssnade på vad den unge mannen hade på hjärtat och lät honom spela några toner på ett horn. Provet tycks ha fallit väl ut. För strax efter ringde Hans Sørensen upp min farfar och sade att han visserligen var mycket försiktig med att ta fler elever, återväxten borde inte garanteras via ett stort överskott, hävdade han, men här var en man som var född till instrumentet, så han ville med glädje ta hand om honom. Hos Hans Sørensen stannade han till 1929. Två år senare, samma år han lämnade konservatoriet, fick han anställning som förstahornist i Tivolis Harmoniorkester. Redan året därpå blev han solohornist i Tivolis Koncertsals orkester (nuvarande Sjællands Symfoniorkester) där han satt till 1936.

Båda dessa orkestrar arbetade på den tiden endast under Tivolisäsongen, dvs. fyra månader, vilket passade

Wilhelm med sitt naturhorn (ett Gottfried) som han fick av Hans Sørensen

min far perfekt, det gav en inkomst så han kunde ägna sig åt sina studier resten av året. Sålunda gav han sin debutkonsert på piano den 15 februari 1932 och på valthorn den 13 januari 1936. Under dessa år var han också med om att bilda Blåserkvintetten af 1932 vilken inspirerade dåtidens danska tonsättare att utöka repertoaren för denna ensemble - form. Dessutom utvecklade han bl.a. sitt pianospel för Robert Casadesus i Paris första halvåret 1934

1936-1945 var han anställd som solohornist i Statsradiofoniens Orkester (nuvarande Danmarks Radios Symfoniorkester) där han fick vara med om att uppleva den kanske finaste epoken i orkestrens historia, under Fritz Busch och Nikolai Malko. Under dessa år framträdde han samtidigt flitigt framför allt som pianosolist men också som hornsolist, ofta bägge delar i kombination vid samma konsert, en unik verksamhet som han sedermera fortsatte med både under sina aktiva år på Island och i Sverige till långt in på 60-talet. En kortare period 1939 strax innan krigsutbrottet studerade han för den förnämliga Meiningenhornisten Fritz Muth.

1945 dog hans lärare solohornisten i Det Kgl. Kapel, Hans Sørensen, som då också hade blivit lärare på det Kgl.

Wilhelm läser Beethoven.

Danske Musikkonservatorium, och min far övertog nu bägge dessa positioner detta sista år han var kvar i Danmark (i kapellet var han för övrigt den femte generationen i sin släkt) för i slutet av detta år erbjöds han nämligen anställning som pianolärare vid konservatoriet i Reykjavik. Denna befattning innebärande ett ovanligt stort elevantal i veckan, kombinerades med den då visserligen betydligt mindre slitsamma solohorn tjänsten i Islands Symfoniorkester, som dock onekligen bidrog till att hålla hans hornspel vid liv. Under kortare perioder ledde han diverse blåsorkestrar, ibland både som solist och dirigent samtidigt, men oftare turnerade han, både som pianist, hornist och ackompanjator.

Island är inte så isolerat musikaliskt sett, som man kanske skulle tro, eftersom många världsartister stannar upp där till och från Amerika, varför han hade glädjen att samarbeta med många av dåtidens stora namn, bl.a. Reginald Kell, Rudolf Serkin och Adolf Busch, (bl.a. Brahms horntrio), Henry Holst, Busch-kvartetten, m.fl. Adolf Busch blev för övrigt så förtjust i hans hornspel att han på stående fot erbjöd honom förstahornsplatsen i sin kammarorkester i USA - varefter han reste hem och plötsligt upplöste den!!

”De lyckliga Islandsåren”, som min far brukade benämna dem, tog slut i och med att Göteborgs Orkesterförening (Göteborgs Symfoniorkester) sökte en solohornist 1951. Genom den italienska dirigenten och tonsättaren Armando La Rosa Parodi, hade man där hört talas om honom och han tillfrågades om han ville söka platsen. Jag minns mycket väl den dagen brevet kom, och vi barn tillfrågades vad vi skulle säga om att flytta till Sverige. Det tyckte vi genast lät väldigt spännande, ända tills mor - som väl hade sina skäl till sin bedrägliga fintsträngt och varnande inpräntade i oss att ”i Sverige är barnen mycket artiga och väluppföstrade”! Det förtog onekligen något av glädjen, men som tur var upptäckte vi sedermera att det nog inte var så farligt med den saken!

Flygresor var ännu dyrare på 50-talet än idag, därför var det en ekonomisk omöjlighet att resa till Göteborg bara för en provspelning, skull, men eftersom han just då hade framfört Saint-Saëns Morceaux de Concert skickades en lackkopia av andra och tredje satsen dit. Provspelningens anförandet godkändes, och efter att ha försäkrat sig om ett fotografi av min far (man ska inte köpa grisen i säcken!), fick han platsen. Snart blev han också lärare i horn och piano vid

Orkesterskolan - nuvarande musikhögskolan - därstädes.

Här börjar hans svenska mission. Genom talrika radioframträdanden och turnéer som piano och hornsolist (ofta bägge saker samtidigt) över hela landet, spred sig ryktet om hans kapacitet så småningom ända till Stockholm, den härliga staden, som dock ibland har en förbluffande förmåga att blunda för vad som händer på musik- och konstfronten utanför dess område.

Efter att vid några tillfällen har uppträtt som solist (horn och piano) i Stockholm erbjöds han 1956 platsen som solohornist i dåvarande Konsertföreningens Orkester (Stockholms filharmoniska orkester). Samma år sökte och fick han tjänsten som lärare på Musikhögskolan i Stockholm, där han efterträdde Axel Malms mer än 45-åriga lärargärning, ett rekord som knappast kommer att slås i första taget. Detta år var han också initiativtagare till bildandet av Stockholms Filharmonikers Blåsarkvintett och sex år senare startade han tillsammans med kontrabasisten Alf Petersén och Siegfried Naumann som drivande kraft Musica Nova.

Införandet av ”Lanzky-skolan” blev en våldsam omvälvning, och måste av förstaeliga skäl ha känts bittert och smärtfyllt av en stor del av den äldre

Wilhelm som dirigent och solist med en blåsorkester på Island 1946

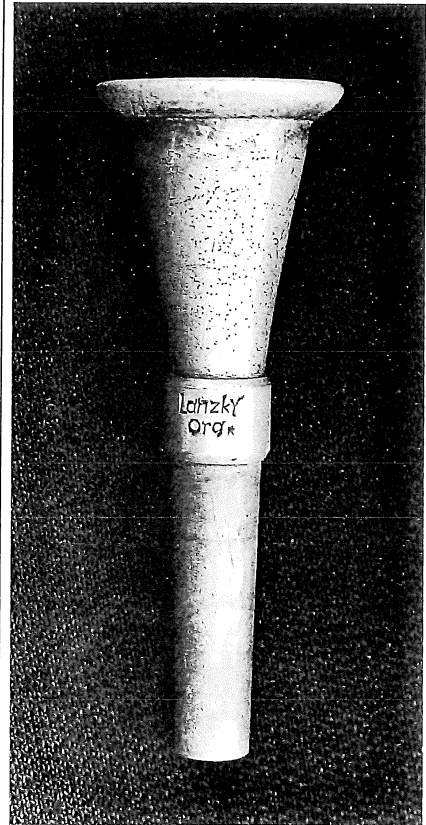
horngenerationen, det var ju ändå en hel generation som raserades. Därför kan man inte vara nog tacksam för det friktionsfria och varma mottagandet som kom min far - och senare mig själv - till del, från hornisterna i Sverige. En av dem som betydde mest för den positiva andan varmed han mottogs, var dåvarande tredjehornisten i Konserthörsningen, Bertil Rindfors. Han blev också mitt största stöd och föredöme under mina första år därstädes, ett föredöme jag hoppas att aldrig glömma.

När min far tillträdde tjänsten vid Kungliga Musikhögskolan blev hans för Sverige nya spelstil som tidigare nämnts kallad "Lanzky-skolan" bland hornisterna. Mycket var han ensam om i sin undervisning, men i rättvisans namn måste slås fast, att själva spelstilen ingalunda var hans uppfinning. Den är helt enkelt ett fullföljande av den gamla danska horntraditionen, som i sin tur - såvitt man kan bedöma av skivor - är en förlängning av den tradition man kunde höra i Frankrike fram till Devémy, i Österrike till Stiegler (och som nu på senare år tycks börja komma tillbaka dit) och i Tyskland till 40- och 50-talet, och som fortfarande främst bevaras i Berlin-filharmonin. Därför värjde han sig också

alltid mot benämningen Lanzky-skolan.

Att vi internationellt sett nått en hög hornstandard här i Sverige, tänker vi kanske inte så ofta på men de få som har vågat ta steget utanför landets gränser har onekligen fäst "hornvärldens" uppmärksamhet på detta faktum, t.ex. min fars efterträdare på Musikhögskolan i Stockholm, Bengt Bel-frage, som av 30 sökande blev solohornist i Berlins Filharmoniska orkester (1962-1964), eller Stockholmsfilharmonins förstahornist Rolf Bengtsson, som bland 75 provspelande vann alternerande förstahornsplatsen i Chicago Symphony Orchestra 1968. (Med kontraktet klart i handen för underskrift ändrade han sig dock i sista stund, till stor båtнад för Sverige). Sören Hermansson är en annan svensk hornist som uppmärksammats stort i internationella sammanhang.

Vår höga standard har också otaliga gånger omvitnats av utländska gästdirigenter, och även om det må låta förmätet att såsom anhängig säga det, vågar jag ändå påstå att utan min fars insatser, hade vi inte nått därhän. Inte minst i USA uppmärksammades han för sin fostrargärning, och 1978 utnämndes han till hedersledamot i International Horn Society, just för sina

Wilhelms munstycke, tillverkat av J. K. Gottfried

insatser som fostrare, inte bara av svenska hornister, utan även av många utländska studerande som sökte sig till honom under årens lopp, inte minst för vidare studier i interpretation, där han torde ha varit oslagbar med sin djupa och mångfacetterade utbildning.

Att närmare karakterisera hans undervisningsmetoder här, skulle ta allt för stor del av tidningen i anspråk, det får räcka att nämna att förutom hans sällsynta kunskaper och insikter rörande alla musikaliska frågor (utommusikaliska också för den delen) som alltid var en rik källa att ösa ur för en vetgirig elev, var det signifikativt för honom att arbeta utifrån elevens egna förutsättningar. D v s: visst applicerade han ett visst spelsätt och beteendemönster på adepten i fråga, men med bibehållen frihet i musikalisk gestaltning, och - framför allt - alltid utifrån de egna klangresurserna. Typiskt var också hans pianopedagogik på hornet, som ofta var mer utvecklad än den gängse hornpedagogiken.

Filharmonins Blåsarkvintett, tidigt 60-tal
Bengt Överström, Per-Olov Gillblad, Wilhelm, Bruno Lavér och Thore Jansson

Wilhelm 1954. Hornet är ett enkelt B-horn med A/stopp-ventil, men utan F-slinga tillverkat av J. K Gottfried i Köpenhamn.

Wilhelm började, som alla hornister på 20-talet att spela på ett enkelt F-horn. Under perioden 1929 - 1940 spelade han allt på ett enkelt F-horn, även detta av Gottfried. Därefter använde han även ett tjänstehorn, ett Alexander 103 dubbelhorn. Vid avresan till Island köptes hornet på bilden, eftersom något dubbelhorn inte fanns att komma över då. Strax innan han flyttade till Sverige bytte han till Alexanders kompensationsmodell, som han sedan spelade på under resten av sin tid som aktiv hornist

Min fars mest efterföljansvärda karaktärsegenskap var nog att han alltid pläderade för jämlikhet i arbetet, nota bene – där det befrämjar det musikaliska resultatet. Det fick jag själv i rikt mått erfara när jag kom till Filharmonin som alternerande förstahornist, under honom som solohornist. Från tidigare anställningar var hans erfarenhet att alternerande förstahornisten ofta var något ängslig över att spela första stämman. Snart nog förstod han att det inte sällan berodde på att vederbörande var "uppväxt" med en solohornist som bara tillät honom att spela när han själv av någon anledning var frånvarande, eller i mindre krävande sammanhang, vilket ju inte ger den rutin som är nödvändig för en dylik post. Botemedlet på sikt menade min far, var att ha detta samband i åtanke vid nyrekrytering. Uppvisade en ung nyanställd tillräckliga kvalifikationer och ambitioner för en förstahornsplats måste man med alla medel uppmuntra vederbörande i den riktningen så att denne fick spela de stora partierna,

innan respekten blev för stor, ty det är ofta den överdrivna respekten för ett verk som framkallar rampfebern. Dessutom vinner övriga parter också på att inte bara en man spelar "de stora verken" både institutionen, vars genomförande av ett program inte är avhängigt av en person och orkestern, vars standard höjs. Till och med solohornisten, vars personliga fåfänga möjligen får sig en liten knäck, vinner på förfarandet, för i och med att han inte längre är outhärlig, hinner han bättre att ägna sig åt delvis annan verksamhet (solistisk, kammarmusikalisk, pedagogisk, etc.) utan att orkestern blir lidande, tvärtom blir den befrämjad av det. För övrigt är det inte helt onyttigt för en ledare att få uppleva rollen som underordnad, den är nämligen i vissa avseenden mer krävande än den ledande rollen. Det var i den andan jag inträdde som alternerande förstahornist i Konsertföreningens Orkester 1961 (efter provspelning bakom skärm och utan min far i jury, får jag tilläga till hans försvar), och min tacksamhet kan aldrig nog uttryckas för det sätt varpå han i min ungdom, i lämpliga doser styrde in mig på de stora hornpartierna.

I orkesterns avtal finns en regel som tillåter en stämledare att vid 58 års ålder flytta ner i en lägre position om vederbörande så önskar, vilket min far utnyttjade. Följaktligen drog han sig tillbaka till fjärdehorn 1967. När det bestämdes att jag skulle efterträda honom, väddade han allvarligt till mig att – oavsett vem som skulle få min plats – fullfölja den arbetsanda som jag själv hade haft så stor nytta av. Därav följer att man aldrig så noga vet vem som spelar vilken stämma i Filharmonin, ett förfaringssätt som till en början irriterade vår dåvarande chefsdirigent Antal Dorati, men snart nog accepterade han inte bara arbetssättet, utan förenade sig helhjärtat med vår strävan, och numera är det allmänt accepterat.

Annars var min far (och de flesta goda orkestermusiker) inte mycket för demokrati i arbetet. "En måste bestämma", brukade han säga, "är jag solist är det jag, i orkestern är det dirigenten, inom gruppen är det den som spelar förstahorn som måste lydas blint". Och jag måste erkänna att han var ett

föredöme i det avseendet som fjärdehornist. Med sin rika orkestererfarenhet måste det stundom ha varit svårt att acceptera och följa två tuppsycklingars vilda – och inte sällan felaktiga – infall utan att åberopa sitt bättre vetande. Men därvidlag var han alltid lojal, ända till sin sista tjänstgöringsdag 1974. I den mån han gav uttryck för sin avvikande åsikt, skedde det alltid med logiskt resonemang utanför podiet, aldrig mästrand på podiet. Dirigenter däremot fick göra vilka musikaliska dumheter som helst, utan att han opponerade sig. Bara en gång minns jag hur han inte kunde avstå från att stega in till Carlo Maria Giulini – de hade för övrigt största ömsesidiga respekt för varandra – för att påpeka hur banalt han tyckte Giulinis önskemål var i en viss fraseringsfråga. "Men jag spelar självfallet som Ni vill, det har jag betalt för", tillade han lugnt.

När andra mässingsblåsare läste böcker under långa pauser i stämman, fördrev min far tiden med att skriva små lappar, och de kunde vara nog så nyttiga: på vår första USA-turné 1968, alltså efter att min far hade flyttat ner till fjärdehorn, inledde vi en konsert i Tucson med Oberon-ouvertüren. Min dagsform var under all kritik, och kvällens andrahornist Hans Åkervall (egentligen tredjehornist) hade jag lastat på fyra olika sordiner, med stränga instruktioner om att kvickt stoppa in sordin 1 om det inte kom någon ton, sordin 2 om det fräste, 3 om jag missade och 4 om första ansatsen blev för hård. Den arme mannen måste ha varit mer nervös än jag, med fladdrande öron satt han och inväntade vilken sordin jag var i behov av; hans var ansvaret om det blev fel! På något sätt klarade jag mig dock igenom utan sordin, fast resultatet kan inte ha varit alltför övertygande, för mot slutet av ouvertüren kom det upp en lapp från fjärdehorn med fem eller sex olika fingersättningar på ouvertürens öppning. Ett utslag av min fars "fingersättnings-alternativ-mani" i trängda situationer. Och vi är många elever som skulle önskat att han hade skrivit en handbok i detta helt utforskade ämne. Minnesvärd är också den gång-en han medverkade som cembalospelare i något modernt orkesterstycke. Vi i hornstämman såg nog att han var i

febril verksamhet, men vi hörde inte en ton, vilket vi skämtade så smått om. Han måste själv ha känt sin maktlöshet, för upp kom en liten lapp med följande text: "Jag har planer på att konstruera en cembalo som hörs. Arbetsnamn: Vräkophon".

Otaliga är de anekdoter om honom jag har hört berättas från tidigare kollegor i Danmark och på Island, som när han på två dagar, med fracken i ryggsäcken, vandrade från ett konsertframträdande i Ålborg till Grenå (en sträcka på 132 km.) för att där ge en pianoafton på kvällen; eller hur han en gång tog "en lille morgentur" på cykel före morgonrepetitionens början. Vid förfrågan, visade det sig att den gick Köpenhamn - Gilleleje - Tisvildeleje - Hillerød - Köpenhamn, en sträcka på ca. 130 km., men så hade han startat kl. 3 på morgonen också! Friluftsmänniska var han hela livet, och det var väl hemligheten bakom hans energi och uthållighet även i arbetet. Under hela min barndom och ungdom var det en sällsynthet att han gick efter sju på morgonen och kom hem före nio på kvällen. Synd bara att han inte kunde överföra något av sitt friluftsintrasse på oss barn, snarare har jag honom starkt misstänkt för att orättmätigt ha tillskansat sig den smula vi eventuellt var begåvade med, för personligen skulle jag inte som han ha kunnat vinna andra pris i en höjdhoppstävling i "Musikernes Idrætsforening" med resultat 1.67 m.

Ib Lanzky-Otto

Mer om Wilhelm Lanzky-Otto på Internet

på hem2.passagen.se/lanzky har Sven-Erik Sieurin bl a publicerat Wilhelms kadenser
Glöm inte heller Svenska Hornsällskapets egen hemsida:
home.swipnet.se/~w-77885/shs

Den 13:e januari 1936 gav Wilhelm en "Waldhorn-Aften" i Köpenhamn. Detta var hans debutkonsert på horn. Vid denna tid hade han redan suttit några år som solohornist i Tivolis Koncertsals orkester.

Medverkade gjorde även Sverre Forchhammer (violin), Hans Konstantin-Hansen (viola), Kai Christensen (viola), Svend Nielsen (cello) och Wilhelms mor, Anna Otto (piano).

Recensionerna och artiklarna på de följande sidorna ger en intressant inblick i dåtidens musikliv i Köpenhamn. Recensenternas kunnskap varierade (då som nu) och vissa åsikter bör tas med en nypa salt. Dock berikar artiklarna sammantaget bilden av den unge Wilhelms start på en enastående hornkarriär.

Wilhelm med sin mor Anna Otto vid tiden för konserten

HORNUNG & MØLLERS SAL
KONCERTDIREKTION SKANDINAVISK OG BORUPS MUSIKFORLAG
København 1935—36

Mandag den 13. Januar 1936 Kl. 20

Wilhelm Lanzky-Otto

WALDHORN-AFTEN

Medvirkende:

Sverre Forchhammer (Violin) — Hans Konstantin-
Hansen (Bratsch) — Kai Christensen (Bratsch) —
Svend Nielsen (Violoncel).

Ved Flyglet:

Fru ANNA OTTO

PROGRAM:

1. Joseph Haydn: Koncert for Waldhorn Nr. 2 D-Dur
Allegro moderato - Adagio - Allegro
2. W. A. Mozart: Kvintet for Violin, 2 Bratscher, Horn og
Violoncel Es-Dur (K. V. 407)
Allegro - Andante - Allegro
3. W. A. Mozart: Koncert for Waldhorn Nr. 3 Es-Dur (K. V.
447)
Allegro - Romanze, Larghetto - Allegro

Flygel: HORNUNG & MØLLER

Bill. à 1 $\frac{1}{2}$, 2, 3 Kr. + Skat
faas (9-17) i SKANDINAVISK OG BORUPS MUSIKFORLAG, Bredgade 31,
Billettelefon Cent. 10.018 — Politikens Billetsalg, Raadhuspladsen, Cent. 6348,
B. T. Centralen, Raadhuspladsen, Cent. 1660 — Musikas, Gl. Kongevej 122,
Cent. 9314 og i Musikhandelen Tempo, Østerbrogade 58, Øbro 8176,
samt Koncertaftenen ved Indgangen fra Kl. 19 $\frac{1}{2}$.

C. C. DETERSSEN

Recensioner

Berl. Tid. 15/1-36

Under stor Tilslutning gav Hornisten *Wilhelm Lanzky Otto* sin Koncert hos Hornung & Møller med Pianistinden *Anna Otto* ved Flygelet. Og kunde der end spores lidt Nervøsitet i Udførelsen af den indledende Haydn-Koncert, saa var det dog Spil, der laa udover det vanlige Maal baade ved legende Lethed i Kadencerne og ved den smukke, bløde Klang, der var af lige stor Skønhed de af Haydn saa vidt spaendte Fodringar baade til Højde og Dybde.

Og i Sammenspil med Strygerne i Mozarts Es-Dur-kvintet viste Han sin betydelige Evne til at virke i Ensemble-Spil, en Ro og Fylde over den udtryksfulde Tone, en Evne til at binde og bære Linien, der varselede udmærket for ham i Egenskab af ny udnævnt Forste-Primo-Hornist i Radiosymfoniorkestret. Der var naturligvis stærkt Bifald for den unge, dygtige Musiker og Kunstner.

K. F.

Ekstra? 14/1-36

En Koncert med et Valdhorn som Centrum er en sjælden Begivenhed, men *Wilhelm Lanzky-Otto* er ogsaa en Valdhornist ud over det almindelige Orkesterformat. Han er en betydelig Tekniker paa dette enifindtlige Instrument, og hvad mere er en dygtig Musiker. Det var svære Ting, de skrev for Valdhorn i gamle Dage, og de er nervepirrende at here paa. Men Langsky-Otto klarede Skærne og høstede me? Bifald fra fyldte Sal. Programmet stod paa Haydns anden og Mozarts tredje Koncert for Strygere og Horn. De medvirkende Strygere var ikke særlig godt sammen Waldhorn, samt en Kvintet af Mozart for spillet.

Kris

Soc.Dem. 14/1-36

Flere store Komponister har skrevet Kompositioner for Valdhorn og Klaver, vel nærmest af Kuriositetshensyn, thi de to Instrumenter klinger ikke godt sammen, og kun hvor det lille Horn optræder mellem Strygere som "Skovstemning" eller Jagtsignal, kommer det fuldt til sin Ret og klinger festligt

Den unge *Wilhelm Lanzky-Otto* dyrker Skovens Horn med stor Omhu og nogen

Forsigtighed, hvilken sidste er klogt bragt, da Fejlprocenten er temmelig høj.

Kunstneren har endnu et stort Arbejde for sig, hvis han skal naa sin Tids *Vilhelm Poulsen*. Ved Koncerten i Aftes hos Hornung og Møller blæste Lanzky-Otto Koncenter af Haydn og Mozart (med Fru *Anna Otto* ved Flygelet) og sammen med unge Kammerater spillede han Mozarts Kvintet og fik Lejlighed til paany at fastslaa sin Tonens Skønhed og sine store Muligheder for at blive Mester paa sit vanskelige Instrument

Ax W.

Pol. 14/1-36

Den unge *Wilhelm Lanzky-Otto* er en lige dygtig Musiker, hvad enten han spiller paa Klaver eller blæser paa Valdhorn, men man foretækker næsten at høre ham med Hornet for Munden. For Klaveret trakterer jo Alverden, medens en hal Aften som den, Hr. Otto gav i Gaar med Horn alene, er en saa sjælden Begivenhed, at den næsten er en Sensation. Ikke saa underligt, for Hornet er jo et særdeles prekært Instrument med en næstan ondsindet Tilbøjelighed til at "knække"—der skal en overlegen Teknik og helst Staalnerven til for at klare alle Skær. Det gjorde Hr. Otto ikke, men det skal siges til hans Ros, at de rigtige Toner var langt de fleste, og at de var rigtige ikke bare i Tonehøjde, men ogsaa i *Karakteren*, runde, varme, ædle, bukoliske, saadan som den ægte Valdhornklang skal være.

Og med eller uden "Knaek": overalt i Aftenens Program, i de to Koncenter af Mozart og Haydn og i Mozarts Kvintet, mærkede man den sikre Musiker med den fine Frasering og den urokkelige Respekt for klassisk Stil og Aand

P---r.

Berlinske Aftenavis 13/1-36

I disse Dage har den unge talentfulde Hornist *Wilhelm Lanzky-Otto* haft den Glæde at faa Ansættelse som 1. Primo-Hornist i *Radio-Symfoniorkestret*. Det vil sige, at han ikke skal udføre det "grove" Arbejde, men kun benyttes, naar der skal spilles særlig smukke og musikalsk udtryksfulde Partier for Valdhorn-Stemmen. I øvrigt giver Lanzky-Otto i Aften en Horn-Koncert

i Hornung & Møllers Sal med sin Moder Pianistinden *Anna Otto* ved Flygelet. Han spiller Arbejder af Haydn og Mozart og desuden med Assistance af et Strygerensemble Mozarts Kvintet.

Dag. Nyh. 14/1-36

Som bekendt skal der en god Portion Mod og Mandshjerte til at apille Waldhorn, der findes intet andet Instrument paa denne Jord, der er mere snedigt-drilagtigt og upaalideligt. Man har syslet med dette Instrument i Aarevis, man har faaet den bedste Uddannelse, Man har det fineste Instrument, man er Ekspert, Mundstillingen (De ved nok, Tonen dannes ved selve Læberne, ligesom naar man fløjter) er i bedste Orden, en hærdebred Vejrtækning, en, to, tre— og saa knækker dette skøre Instrument (Tone alligeval over!

Saadan gik det ganske vist ikke i Aftes. Lanzky-Otto, der nu er Radiofoniens mest betroede Waldhornblæser, har nemlig ikke blot Mod og Mandshjerte, men dertil Held og Dygtighed, Lad være, at alt ikke var lige klart, men i Hovedsagen var baade Teknik og Musik i bedste Orden, sidstnævnte Faktor vel ikke minds, fordi han er runden af Musikerslægt, og selv er *all round*-Musikant.

Programmet var højklassisk, hvilket ikke altid vil sige løddigt, i alt Fald hører Haydns Koncert for Waldhorn Nr. 2 i D-dur ikke til de store Kanoner, og Mozarts tilsvarende Arbejde i Es-dur er vist ogsaa rystet ud af Ærmet i et mindre belejligt Øjeblik. Mest Udbytte havde man, rent kompositorisk set, af den herlige Mozartske Kvintet for Strygere og Waldhorn, hvor Lanzky-Otto havde allieret sig med en Kvartet med Sverre Forchammar som Primarius. Her kom ogsaa Waldhornet helt til sin Ret, og den fortræffelige Hornist tog med Rette stort Bifald ind for de mange fine Klangnuancer, han i dette Værk afvandt sit interessante Instrument. Beundringsværdig var ogsaa den stilfærdige, kammermusikalske Tone, Lanzky-Otto tvang Hornet Kurrede i blid Konkurrence med Strygerne i Mozarts udødelige Toner, følte man sig virkelig hensat til Klassicismens Wienersalonger, hvis intime Musiceren genopstod for vore Øren i den unge og talentfulde Musikers spil.

E. Abr.

B.T. 14/1-36

Den unge Pianist og Valdhornist *Wilhelm Lanzky-Otto* gav i Gaar en Valdhorn-Aften i Hornung & Møllers Sal, der praktisk talt var fuldt besat. Var det mon de københavnske Husværter, der mødte fuldtalligt op for at høre, om de uden Risiko kunde leje den ledige 5.-Sal til en Musiker i denne Branche?

DET VAR GLÆDELIGT at høre, at den musikalske Ungersvend var i Stand til at blæse lige smukt og lige følsomt i det høje og det dybe Leje Han har virkelig en usaedvanlig smuk og fyldig Tone.

DET VAR NOGET MERE TRIST at konstatere, at Nerverne Gang paa Gang spillede med i de store Cadenzer til Skade for Ansatsen, der nu og da fik Tonen ti at rulle fælt.

DET VAR DIREKTE FORSTEMMENDE at se Aftenens Solist staa og hælde smaa Oceaner af "Mundvand" ud paa Tribunens pæne Gulv. Saa længe der ikke er opfundet en "Spytsluger", egner Instrumentet sig nu alligevel bedst til en ensom Bænk under et Egetræ eller til en meget dyb Orkestergrav.

DET VAR FRISTENDE at skrive noget pænt om de fire unge Tonekunstnere, der hjalp Wilhelm Lanzky-Otto med at spille en Kvintet af Mozart, men da vi saa ogsaa blev nødt til samtidigt at sige noget mindre pænt om Aftenens Akkompagnatrice, Fru Anna Otto, Holder vi os i Skindet.

Ralf.

Børsen 14/1-36

Den unge og evnerige Musiker Wilhelm Lanzky-Otto, der baade er Pianist og Valdhornist, optraadte i Aftes hos Hornung & Møller i den sidste Egenskab. Med god og blød Tone foredrog Koncertgiveren to Koncerter for Valdhorn af Haydn og Mozart, hvortil Fru Anna Otto Ledsagede paa Klaveret. Hr. Lanzky-Ottos Teknik er betydelig som Solist, men dog endnu ikke ufejlbarlig. Med stor Fornøjelse Hørtes endvidere en Kvintet af Mozart, hvor foruden Hornisten følgende unge Kunstnere deltog: Sverre Forchammer (Violin), H. Konstantin-Hansen og Kai Christensen (Bratsch) samt Svend Nielsen (Violoncel). Der musiceredes bravt hele Aftenen, og de talrige Tilhørere sparede ikke paa opmuntrende Bifald.

-r.

Kr. Dagbl. 14/1-36

Wilhelm Lanzky-Otto, der i gentagne Tilfælde har gjort sig fordelagtigt bemærkt som Klaverspiller, slog i Aftes sit store Slag paa sit Hovedinstrument Valdhornet, og Slaget lykkedes. Ikke alene at han teknisk behersker det saa vanskelige Instrument til Fuldkommenhed, men han fik ogsaa ved dettes Hjælp paa smukkeste Maade udløst den Musik og Poesi, som de gamle WienerMestre Haydn og Mozart har nedlagt i de Kompositioner, hvor de giver Valdhornet en saa fremtrædende Plads, at det gøres til koncerterende Instrument.

Det er kun sjældent man hører et udpræget Orkesterinstrument solistisk behandlet, men fornøjeligt er det i Reglen, naar det sker, og dobbelt fornøjeligt, naar det sker paa saa smuk en Maade. Den unge Musiker akkompagneredes fortræffeligt af sin Moder, Fru Anna Otto i Koncerter af Haydn og Mozart, og i en Kvintet af Mozart havde han alliert sig med de velkendte unge Musikere Sverre Forchammer, Hans Konstantin-Hansen, Kai Christensen og Svend Nielsen, og de præsterede i Fællesskab et overordentlig smukt Stykke Kammermusik, saa Tilhørerne lønnede dem alle med det hjerteligste Bifald.

J.F.

Villabyernes Blad 23/1-36

Valdhorn-koncert

Med sin moder, Fru Otto, som Akkompagnatrice

Den unge talentfulde Musiker Pianist, Organist og Valdhornist Wilh. Lanzky-Otto høstede med Rette mange Lavrbrær ved sin Valdhorn-Koncert, der havde lokket talrige Tilhørere til, hvoriblandt mange Musikere, men Valdhorn en hel Aften er jo ogsaa en stor Sjældenhed. Valdhornet er et overordentligt skønt Instrument, og Lanzky-Otto har en ualmindelig smuk og blød Tone, noget man ikke mindst lagde Mærke til i Mozarts Kvintet for Horn og Strygekvartet, hvor han med fuldendt Teknik og med sit usvigelig sikre Musikerinstinkt smeltede sit Horn sammen med Strygerklangen og blæste med en Vivacitet og legende Lethed, der ingen Sinde lod Tilhørerne tænke paa Hornets kolossale Vanskeligheder. Desuden blæste han to værdifulde Koncerter af Haydn og Mozart

akkompagneret af sin Moder, Pianistinden Fru Anna Otto. Fru Ottos gennemmusikalske, klanfulde, rytmiske og fint fraserede Klaverspil var et Kapitel for sig—man tænkte uvilkaarligt, at Sønnen ikke havde sin Musikalitet fra Fremmede! Sammenspillet mellem Moder og Søn var ideelt, Helhedsindtrykket overordentlig smukt og fuldt i Pagt med de to store Klassikere.

For øyrigt har det udmærkede Radioorkester indtaget Lanzky-Otto, idet det har forøget sin Hornbesætning fra fire til fem Horn, og man vil saaledes ofte der faa Lejlighed til at glæde sig over hans smukke Spil.

P.

Berl. Aft. 21/1-36

*Man maa ikke
have Overbid,
hvis man vil
blæse paa
Valdhorn.*

**Den unge Valdhornist,
Wilhelm Lanzky-Otto,
fortæller**

DEN unge, talentfulde Musiker Wilhelm Lanzky-Otto, der gjorde Lykke forleden med en "Valdhorn-Aften", er blevet udnævnt til Førstehornist i Radioorkestret. Han hører oprindeligt til Konditor-Otterne, men det er dog ikke der, han har Hornet fra; han er barn af Musik-Otterne, Organist Frederik Otto og Pianistinden Anna Otto, og tillige gennem Faderen af Musikerslægten Lanzky, der tæller to kgl. Kapelmusici og en Kammermusik, saaledes at han nu i fjerde Generation varetager Slægtens musikalske Traditioner.

Vi har spurgt Hr. Lanzky-Otto om, hvorfor en saa ung Mand vælger et saa særpræget Instrument. Hvad kan man i det hele taget spille paa et Valdhorn?

— Det var egentligen Komponisten Alfred Tofft, der raadede mig til det, svarer han. Det er otte Aar siden, jeg begyndte; der havde været en Overgang, hvor Valdhornet var temmelig tyndt besat, nu er der til Gengæld mange om det, saadan gaar det jo gerne. Men der er altid noget at gøre for et Valdhorn.

— Hvor?

— Ved Orkesterkoncerter. Hvert Symfoniorkester har Valdhorn, mindst fire, de store har optil otte. Valdhornet har sin Betydning som Soloinstrument og i Horngruppen som Klangfarve i Orkestret, det giver det, vi kalder Pedalklang, noget der svarer til Pedalens Virkning i Klaverspil. Derimod er en Valdhorn-aften, som jeg havde forleden, naturligtvis en Sjældenhed.

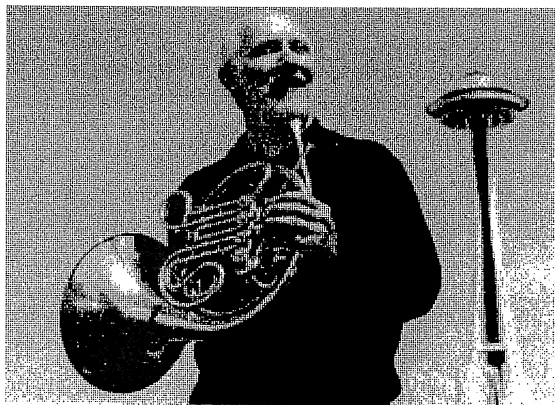
— Kan enhver blæse Valdhorn?

— Det kræver visse naturlige Anlæg, f. Eks. Regelmæssig Tandbygning, ikke for meget Overbid, ikke for meget Underbid o.s.v.; for Tonerne formes med Læberne, det er Læberne, det kommer an paa, og saa selvfølgelig et godt Øre. Der er nogle, der siger, at der skal Fysik til at blæse Horn, det kan godt være; jeg har aldrig prøvet, hvordan det er uden Fysik. Men det er meget linefuldt Instrument, derfor er der ikke ret mange Amatører, der dyrker det, og mig bekendt findes der ingen kvindelige Valdhornblæsere.

— Skrives der Musik for Valdhorn?

— I Orkestret bruges som sagt Valdhornet i saavel klassisk som moderne Musik, men hvad Solo-Litteraturen angaar, stammer det meste unægtelig fra Klassikerne, Mozart har skrevet fire Hornkoncerter, Haydn har ogsaa skrevet fire, men der er ogsaa mange andre. Jeg glæder mig meget til at komme ind i Radioorkestret, hvor man faar Lejlighed til at være med i det store og alsidige Program, til at indleve sig i Musikkens Hovedværker gennem Arbejdet som menigt Medlem i et stort Orkester og under betydelige Dirigenter.

When sound matters

John Cerminaro performing on
the FINKE Triple-Horn

FINKE

fine , handcrafted Horn

Helmut Finke GmbH & Co
Industriestr. 17 , 32602 Vlotho , Germany
phone +49 5228 323 fax +49 5228 7462
E-Mail : finkehorns@aol.com
[http:// members.aol.com/finkehorns](http://members.aol.com/finkehorns)

Redaktion:

Sofia Nygren sofianygren@hotmail.com
Ankarskatavägen 83c 0911-13 325
941 34 PITEÅ

Eva-Tea Lundberg evatea@hotmail.com
Spaljegången 5 0708-91 59 87
412 66 Göteborg

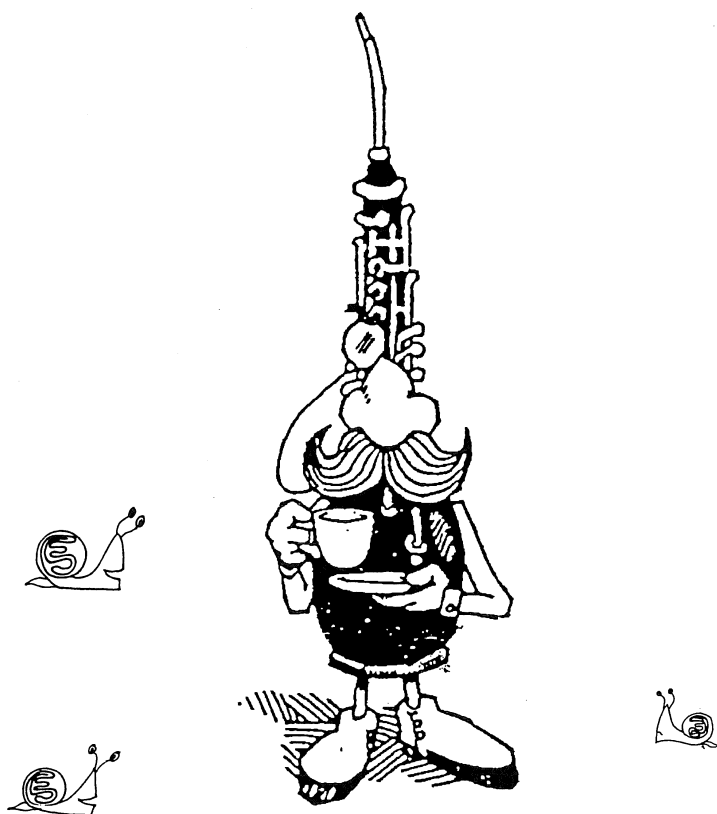
Valda grodblad II

*Utdrag ur Arne Ericssons bok "Samlade Grodblad"
som bygger på citat ur svenska barns skoluppsatser.*

Början av en opera kallas uvertyr. På slutet dör många men inte alla. Om dom lever är det en komisk opera.

Liksom Bellman har Sjöberg tonsatt sina verk, och just genom att höra dem sjungas, upplever man den verkliga dödsstämningen.

När Carl Maria von Weber 1817 gifte sig med skådespelerskan Caroline Brandt började en mycket frukt-sam period i hans liv.

English Horn

A woodwind instrument so named because it is neither English nor a horn.
Not to be confused with the French Horn, which is German.

Dirigering, Horn och Flipperspel!

Interju med mångsysslade SHS-medlemmen Stefan Solyom

Det är juni 1998. Vi träffar Stefan Solyom, 19, i en middagspaus strax innan en konsert med Nordiska Ungdomsorkestern i Lund. Ikväll ska han "bara" sitta med i symfoniorkesterns hornsektion, men tidigare i veckan har han själv stått längst fram och dirigerat delar av den anrika orkestern i Mozarts Serenad för 13 blåsar. Då var det kammarmusik som gällde, men vi vet att Stefan även har vana att leda betydligt större ensembler.

För ett tag sedan vann han en dirigenttävling i Helsingborg och som belöning ska han nu få dirigera ett antal professionella symfoniorkestrar från hela landet. Det tar en stund innan vi kan påbörja intervjun. Stefan är nämligen totalt absorberad av flipperspelet som står utanför matsalen. Efter en stund kommer han dock och slår sig ner vid vårt bord.

– Hur kom hornet in i ditt liv?

– När jag var 13 år började jag ta hornlektioner för Anita Andersson på Kommunala Musikskolan i Stockholm, berättar Stefan. På gymnasiet gick jag Södra Latins musiklinje, där jag hade Elving Jansson som lärare. Samtidigt spelade jag i SUSO, Stockholms Ungdomssymfoniorkester.

Det var via SUSO som Stefans intresse för dirigering väcktes.

– Tillsammans med två kompisar skrev jag "Glassbilsvariationer" över det kända glassbilstemat, och fick sedan möjlighet att dirigera verket först med SUSO och sedan med Filharmonin i Stockholm. Nu i efterhand är jag lite ledsen att jag inte uppskattade det mer den gången. Det var verkligen ett fantastiskt tillfälle!

Stefan behöver dock inte deppa. Under de tre år som förflutit sedan dirigeringsdebuten har han fått många tillfällen att "stå och slå", som han kallar det. Hösten -97 kom han in på

Musikhögskolan i Stockholm där han i ett år studerade horn och dirigering. Dessutom dirigerade han i december samma år sin egen komposition *Intrada I* (vilken innehåller några höga c:n i hornstämman, flikar Stefan in) på självaste Nobelfesten, och i somras tog han alltså hem spelet i Helsingborg.

Tävlingen var öppen för alla dirigentstuderande på högskolenivå i Sverige. Den får ses som en sondering av det unga svenska dirigentutbudet och en utvärdering av dirigentutbildningen i Sverige.

– Vi var fem som deltog i tävlingen. Uppgiften var att i tre etapper dirigera Helsingborgs Symfoniorkester i olika verk. Även juryn satt med i orkestern. Efter första omgången utsågs tre finalister, och det är vi som får dela på priserna.

Priserna, ja. I potten ligger dirigentuppdrag med inte mindre än tio svenska symfoniorkestrar, från Malmö i söder till Sundsvall i norr.

– Vilka jag får vet jag inte ännu, myser Stefan. Det märks att han verkligen ser fram emot att få styra kosan mot Sveriges konsertsalar.

– Var kommer då hornspelet in i allt det här?

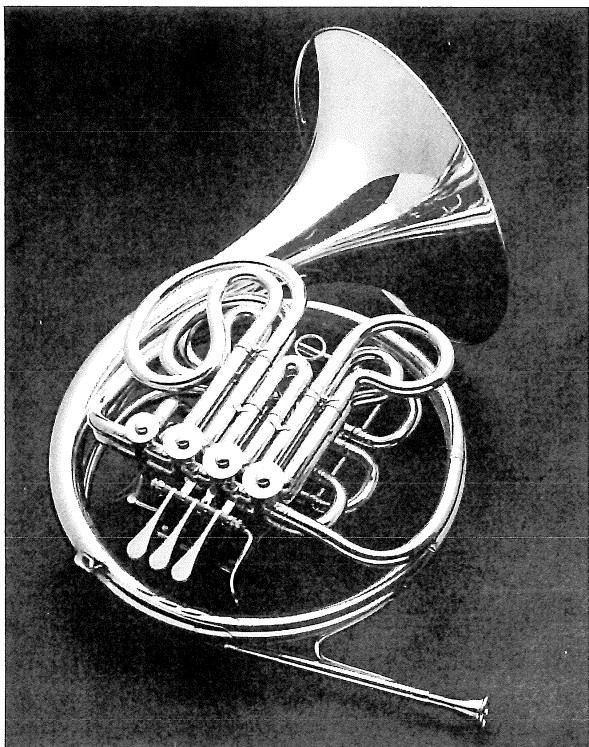
– Under mitt år på musikhögskolan har jag studerat både horn och dirige-

ring, vilket inneburit att jag läst på dubbelfart. Ja, hela jag har faktiskt gått på dubbelfart! skrattar Stefan.

Och särskilt mycket lugnare lär det väl inte bli nu i höst, när Stefan byter Stockholm mot Helsingfors och Sibeliusakademin.

– Jag kom in där på dirigering redan förra året, men kände att det var för tidigt att flytta utomlands. Under året som gått har jag emellertid lärt känna flera från min nya skola, och jag tror att jag kommer att trivas i Finland. Hornspelet kommer jag absolut att fortsätta med, både i skolans dirigentorkester och genom lektioner, trots att utbildningen jag ska gå enbart är inriktad på dirigering. Det är jätteviktigt för en dirigent att ha upplevt orkestern inifrån och jag tror att hornsektionen är en bra plats att "snappa" orkesterjargongen ifrån. Hornister har dessutom i allmänhet en väldigt skön, avslappnad attityd till musik, som man gärna tar med sig genom hela livet, avslutar Stefan Solyom.

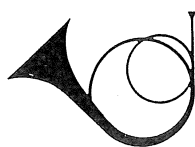
Sofia Nygren och Eva-Tea Lundberg
Foto: Karolina Kempe

*New
address!*

Double Horns
Single Horns
Deskant Horns
Natural Horns
Restorations

Daniel Rauch, Horn Maker

Rauch Horns

PROF. KOHTS VEI 77
N-1320 STABEKK, NORWAY
TLF.: (47) 67 12 11 99
FAX : (47) 67 12 15 99

BRASSDOKTORN BRASSDOKTORN BRASSDOKTORN BRASSDOKTORN
JUPITER BESSON BACH AMREIN AMATI SELMER YAMAHA BUFFET

Försäljning av:

- **bleckblås**
- **träblås**
- **stråk**
- **munstycken**
- **gigbags, etuier**
- **sordiner**
- **övriga tillbehör**

**Professionell
instrumentverkstad**

BRASSDOKTORN är en professionell verkstad för blåsinstrument. Tre reparatörer arbetar dagligen med alla slags instrumentreparationer. Med hårt arbete och vidareutbildning hos olika instrumentfabrikanter, gör vi allt för att nå vårt mål: **Att bli den säkraste, tryggaste och bästa instrumentverkstaden i Sverige.** Prova BRASSDOKTORN nästa gång du har problem med ditt instrument!

BRASSDOKTORN

Friggagatan 25 - Box 6082 - 400 60 - GÖTEBORG

Tel: 031-153006 - Fax: 031-153056 brassdok@algonet.se

Sven Flood, Zigge Nowakowski, Sverker Pettersson (reparatörer) Mats Nilsson (försäljare)

British Horn Festival

19th Annual Festival, Sunday October 18th 1998

Mitt i höstrusket kom det per post en inbjudan till hornfestival i London. Eftersom det drog i seminarietarmen beslöt jag mig för att gå på festival och hälsa på vänner i London. Sagt och gjort! Biljett bokades och plötsligt var jag på flyget mot London. Efter ankomst på fredagen hanns det med två symfonikonserter och idogt turistande innan jag fann mig sittande på Liverpool Street Station 9.00 söndag morgon i godan ro med en morgoncroissant. Då rusade plötsligt två målmedvetna män med hornväskor förbi och jag insåg att det verkligen var hornfestival på gång. Jag tog därför tunnelbanan i riktning Royal College of Music.

Väl framme mötte en stor skara förväntansfulla hornister i spridda åldrar. British Horn Societys ordförande, Shirley Hopkins, höll ett välkomstanförande och sedan startade dagens första konsert. Den innehöll bland annat Grand Trio i e-moll, op.4 nr.2, av Louis-Francois Dauprat, vackert framförd på naturhorn av tre studerade vid RCM: Rachel Bunyan, Alice Kingham och Dominic Nunns. Vidare spelade elever från Wells Cathedral School (en av fyra specialskolor för musik) ett Divertimento för fyra horn av J. Haydn (naturhorn) och ett arrangemang av finalen från Beethovens symfoni nr. 3. Dessa elever i åldrar motsvarande vårt högstadium och gymnasium hade ett samspel och en intonation som imponerade. Susan Dent och Roger Montgomery, båda högskolelärare, spelade var sin sonat på naturhorn, von Krufft respektive Ries, och ett *Jagdstück* av Zemlinsky. Det senare verket är en duett som framfördes på wienerhorn, modell tidigt 1900-tal. Konserten innehöll även *En Forêt* av Bozza i Martin Owens tolkning. Förmiddagskonserten

avslutades av en stor hornensemble från RCM med bland annat teman från Star Trek i ett lyckat arrangemang av Richard Steggall.

Efter lunch lyssnade jag först på en "talk" med Tony Catterick. Han spelade bland annat inspelningar med Aubrey Brain. Ännu mer intressant fann jag dock ett föredrag med dirigenten Christopher Adey. Hans ämne var "Hornet i orkestern" och med orkester menades här symfoniorkester. Enligt Adey är hornsektionen unik genom att den består av *fyra* likadana instrument. Han menar att hornisterna först och främst måste ha balans i sin egen sektion, och att detta bör kontrolleras av fjärdehornisten, som är den enda som har möjlighet att höra alla de andra. Vidare bör hornisterna vara mycket flexibla i sin artikulation. Den kan variera mycket mellan t. ex. oboe och trombon, och lyhördhet vid samspel med andra instrumentalister är av nöden. Adey påstår också att hornisterna genom att de spelar med så varierande grupper av instrumentalister har stora möjligheter att påverka orkesterns artikulation, och därför har ett stort ansvar för helheten. Dessutom talade Adey på sitt oefterhärmliga sätt om solohornets speciella problematik då en melodi "vandrar"; först spelas den exempelvis med förstavioliner och sedan kanske med cellostämman. Då kan de stora avstånden mellan musikerna i orkestern skapa problem med samtidigheten.

Hornfestivalen var upplagd ungefär som våra nordiska hornseminarier med konserter, föredrag, mästarklass och ensemblespel. Dessutom fanns det en välbesökt utställning med nya horn av olika fabrikat. Publiken verkade även den vara likartat sammansatt som vid svenska evenemang; 12-åriga

elever med sina lärare, fritidsmusiker, studerande vid olika högskolor och yrkesmusiker från olika orkestrar. Mästarklassen hölls av Frøydis Ree Wekre, och de som undervisades var alla musikhögskolestuderanden. Spelsugna deltagare hade under dagen dessutom haft möjlighet att spela i ensembler och att delta i ett framförande av "Irish Tune from County Derry". Detta missade jag tyvärr, eftersom instrumentutställningen med sina förförliska blänkande varor kändes oemotståndligt lockande.

Hornfestivalen avslutades med ännu en strålande konsert där Pip Eastop framförde Maxwell-Davies *Sea Eagle*, Stephen Stirling spelade Lars-Eric Larssons Concertino och Richard Steggall en rekonstruktion av Mozarts E-durkonsert sats 1, KV494a, med en RCM-orkester under Dominic Nunns. Mest minnesvärt från denna konsert var nog ändå Simon Rayner i Brahms horntrio och Frøydis Ree Wekre i bland annat Plagges *Siciliano* från Sonat nr.3. Bland annat dessa framföranden gjorde att jag helt tillfreds lämnade Royal College of Music och så småningom anträdde hemresan.

Anita Andersson

Det 13:e Nordiska Hornseminariet

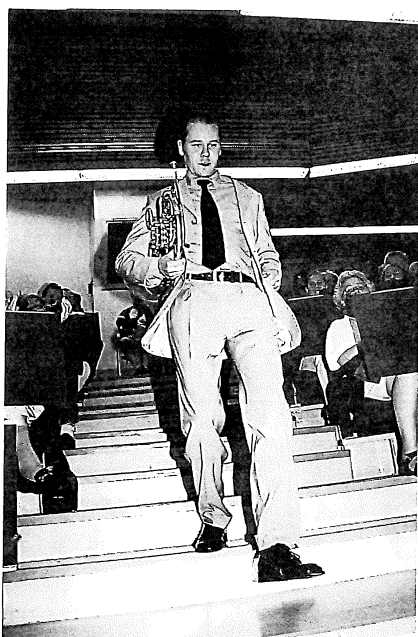
I FINLAND 1998
25 JUNI - 5 JULI

En tapper skara svenska hornister var vi som med stor förväntan anlände till Päivölä folkhögskola cirka två mil utanför Valkeakoski. Den tappra skaran bestod av Ib Lanzky-Otto, Stockholm, Bengt Wiberg, Göteborg, Annamia Eriksson, Stockholm, Magdalena Hjelm, Mantorp, Emma Widengård, Norrköping, Annmari Wangin, Linköping, Anna Maskuniitty (före detta Tull), Berlin och till sist Bengt Belfrage, Stockholm.

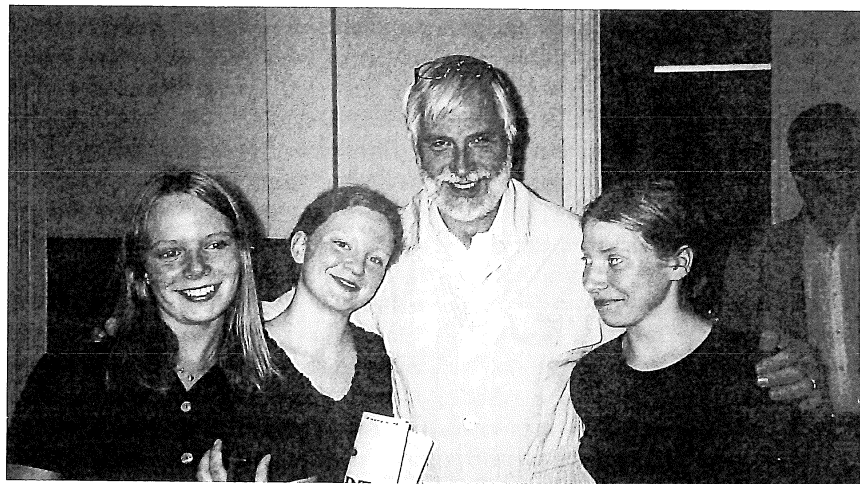
Till seminariet kom totalt 117 deltagare varav åtta danskar, nio norrmän, sex estländare, en tysk, två amerikaner och resterande åttiotre från Finland.

Seminariet innehöll masterclass för Ib Lanzky-Otto, Frøydis Ree Wekre, Markus Maskuniitty och Dale Clevenger, clinics (även för flera finska lärare), ensemblespel, föreläsningar, skivlyssning och gymnastik.

Nytt för i år var:

Markus Maskuniitty

Magdalena Hjelm, Annamia Eriksson, Dale Clevenger och Emma Widengård

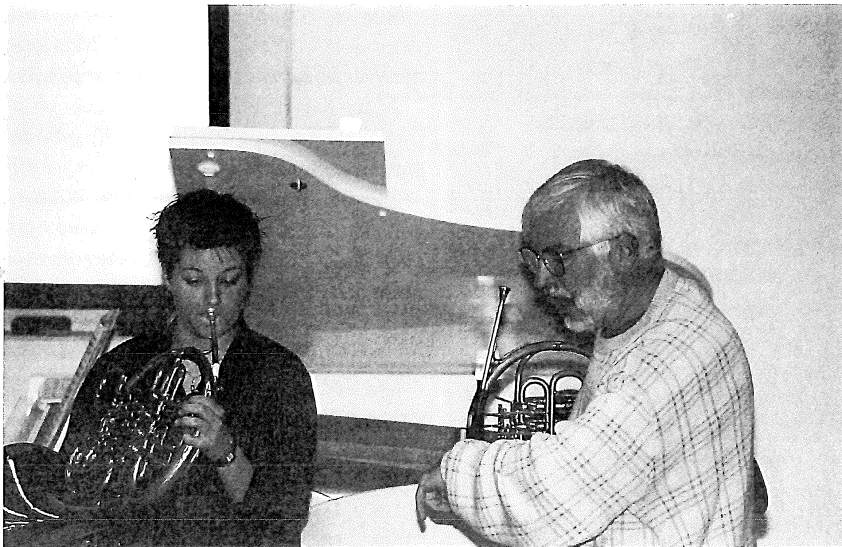
- En kurs på tre dagar för hornsektioner. I kursen ingick masterclass som sektion för Dale Clevenger, föreläsningar om mental träning och övningar i anslutning till detta, röstmassage och fysioterapigenomgång.
- En provspelningskurs med Dale Clevenger. I kursen ingick föreläsning om att provspela och lektioner där man spelade orkesterutdrag. Det hela utmynnade i en fiktiv provspeling med Ib Lanzky-Otto, Frøydis Ree Wekre, Markus Maskuniitty och Dale Clevenger i juryn. Alla fick sedan personlig kritik från var och en av jurymedlemmarna.
- Nattspel, vilket innebar att alla samlades utomhus 24.00 och fick åtnjuta ett stycke vacker hornmusik.

Varje morgon började med gymnastik ledd av fysioterapeften Arja Pihavaara som sedan något år tillbaka samarbetar med Sibelius-akademien och hjälper

elever med hållningen när de spelar. På morgonpasset fick vi lära oss att stretcha, hon gick också igenom sittställning, ståställning och extra övningar för axlarna med mera.

Man kunde också få enskild konsultation för Arja där hon kollade hållningen när vi spelade och rättade till det som hon tyckte rent fysiologiskt var fel.

Några vanliga fel hos hornister enligt henne är att vi drar fram huvudet och suger in luft när vi andas istället för att hålla huvudet stilla, öppna munnen och känna att luften forsar in, vi drar också väldigt ofta fram vänster axel istället för att vrida på huvudet till vänster. Hon var också väldigt noga med hur vi skulle sitta nämligen med båda fötterna stadigt i golvet lite isär, att man sitter på sittbenen och inte på rygglutet och att man är rak i ryggen men att man inte sträcker på sig så mycket att man blir spänd, allt detta för att få en avslappnad andning utan spänningar och i sin tur en avslappnad spelstil.

Masterclass med Dale Clevenger och en dansk hornist

Tisdag eftermiddag var det föreläsning om röstmassage av Leena Koskinen som också hon samarbetar med Sibelius-akademien. Hon har jobbat en hel del ihop med Erja Joukoma-Ampuja, en av de tre lärare som undervisar i horn på Sibelius-akademien, och studerat hennes elever när de spelar och undersökt om de har spänningar i hals, axlar och ansikte och vad det kommer sig av.

Leena Koskinen hade först en föreläsning där hon rent fysiologiskt gick igenom andnings-, axel- och ansiktsmuskulaturen och berättade för oss vad idealet ur hennes synvinkel

var. Hon avslutade med att göra en röstmassage på Hanno Kilpi, solohornist på operan, som råkade ut för en överansträngning för cirka ett år sedan och då fick hjälp av Leena. På slutet av föreläsningen kom frågan om hon kunde se och känna på några av solisterna bland annat Dale Clevenger och se om hon märkte något speciellt. Hon berättade att hon bara sysslat med hornister i cirka ett år men är mycket nyfiken på att gå vidare och det hon kunde se på Dale Clevenger var att han var helt avslappnad vad det gällde hals och axlar och att han hade en helt avslapp-

nad och fri andning utan några spänningar.

Jag provade också en enskild behandling för Leena där hon masserade igenom ryggen, musklerna mellan revbenen på framsidan, musklerna ovanför bröstet, halsen och ansiktet. Leena berättade att en vanlig upptäckt är att våra brett inte är helt korrekta vilket ger upphov till spänningar i käkarna som leder ner i axlarna och som kan ge yrsel, ton i örat, att man skjuter fram axlarna för att kompensera värken och så vidare.

Det hela var mycket intressant och de ska bli spännande att se dessa båda damers resultat när de jobbat ett par år. De talade redan nu om att göra ett gemensamt träningsprogram för hornister.

Ytterligare en föreläsare som samarbetar med Sibelius-akademien är Seppo Heino som föreläste om rampfeber.

Seppo Heino hade först en allmän föreläsning om stress där han gick in på hur vi reagerar på olika sätt. Efter det hade han en föreläsning med övningar i hur man förbättrar sin mentala förberedelse inför konserter, bland annat följande:

Två till fyra minuters avslappning, inte mer för då kommer man för djupt ner och då får man inte ut full effekt av nästa övning.

Tänk på:

A
konsertsalen
publiken
tidigare bra konserterfarenheter

B
styckets karaktär
känsla
tekniska detaljer
tidigare konserterfarenheter med stycket

Seppo Heino hade också en föreläsning som var mycket intressant och handlade om mental träning i undervisningen. Han talade bland annat om att barn har självbilder och idealbilder och det gäller att dessa två är så nära varandra som möjligt. För vuxna går dessa två bilder mer och mer ihop.

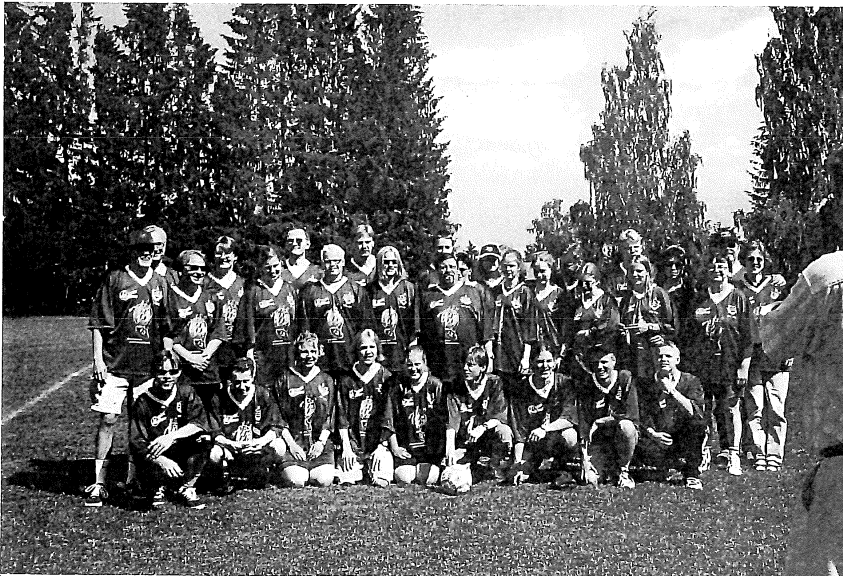
Det är svårt för de elever som har ett för stort gap mellan dessa två bilder, de blir aldrig nöjda med sin prestation. I detta sammanhang är det viktigt med utvecklingssamtal så att läraren förstår

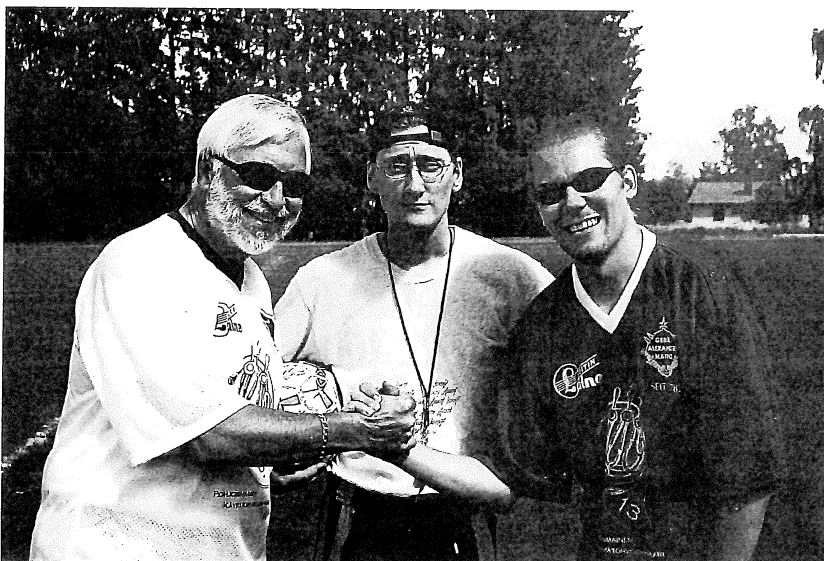
Masterclass med Ib och Singvild från Norge

Paxmanlaget

Alexanderlaget

Före matchstart. Dale - Paxmanlaget och Markus - Alexanderlaget

vilken självbild eleven har och kan vägleda så att självbilden och idealbilden blir så nära varandra som möjligt.

Man måste alltså som lärare vara intresserad av elevens utveckling både som musiker och människa.

Det är viktigt att eleven och läraren gemensamt kommer fram till det mål eleven ska sträva mot, så att de tillsammans kan planlägga en strategi. Sedan börjar arbetet med att jobba sig fram till ett bra resultat med kvalitet. När man fått kvaliteten kan man öka mängden.

Det är viktigt att man med jämna mellanrum har perioder på tre till fem månader där man koncentrerar sig på vissa ting och går in för att få det på plats.

Det är också viktigt att man har en uppföljning på resultatet kontra målet. Och om vi ej nått målet – hur ändrar vi strategi?

Seppo Heino tycker också att vi borde göra en långtidsplan där man tar hänsyn till elevens övriga liv såsom skola, konserter, kompisar och så vidare. Många barn pressas till ett liv som knappt en vuxen skulle klara av, de övar när de kommer hem och fortsätter sedan med läxorna långt ut på nätterna.

Seppo Heino föreslår växelveckor, med lugnare veckor där man hämtar sig psykiskt och fysiskt till exempel under de perioder när det är mycket prov i skolan. Efter det har man en hård vecka där man verkligen lär sig jobba. Mellan dessa har man mellanveckor där man trappar upp.

hård vecka
mellan vecka
lätt vecka
lätt vecka
o.s.v.

Det är viktigt att man varje vecka har en fridag där man får koppla av från allt övande.

Bengt Belfrage höll också en föreläsning om överansträngning dess orsak och rehabilitering. Ni som är intresserade kan höra av sig till Bengt (08/84 22 31) och köpa hans häfte med föreläsningens innehåll.

Dale Clevenger höll ett föredrag där han talade mycket om balansen mellan

art craft
 mental physical
 critena information
 end means
 effect method
 art form craft/technic

Allt i livet är en balans.

Han berättade också att han koncentrerar sig mer på klangen, hur det låter, än hur det känns. Det kan låta bra och kännas uruselt men det kan också kännas bra och låta dåligt. Lyssna till resultatet!

Om man har svårt med koncentration får man hitta på ett sätt till exempel genom meditation, yoga, Alexanderteknik och så vidare.

När man spelar ett stycke måste man veta följande:

Tonart, tonalitet, ton, din placering i ackordet, diatonik, intonation o.s.v.

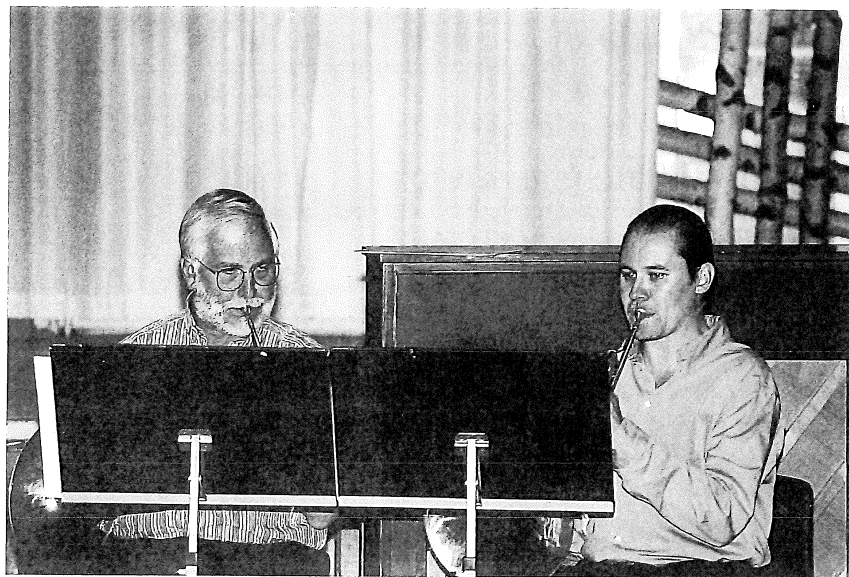
Det är viktigt att man alltid spelar precis som om det vore konsert, även om det bara är övning.

Esa Tapani före detta solohornist i Radioorkestern i Stockholm och numera solohornist i Finska Radioorkestern hade lagt ner ett ofantligt jobb på konsertprogrammet, i vilket det stod lite om varje kompositör.

Vi fick höra mycket finsk musik och många finska hornister.

Naturligtvis hade vi en eftermiddags sauna som föregicks av en fotbollsmatch mellan Paxmanlaget med Dale Clevenger som kapten och Alexanderlaget med Markus Maskuniitty som lagledare. Sex sekunder in i matchen gjorde Dale Clevenger sitt första mål i livet (han påstod också att detta var hans första fotbollsmatch). En lyckad start blev det på hans fotbollskarriär för Paxmanlaget vann.

Efter detta bar det av till ett naturskönt område där vi badade bastu och grillade. Mitt i allt badande och grillande dök det upp en ungdomsblåsorkester och gjorde sig klara för konsert. Precis när konserten ska börja så marscherar det in fyra hornister från Sibeliusakademin och river av första satsen på Schumans konsertstycke under allmänt jubel. Efter alla höga inpass vrålade publiken som om det vore en riktig fotbollsmatch. Ni som är intresserade av orkestreringen för blåsorkester hör av er så förmedlar jag gärna den kontakten.

Dale Clevenger och Markus Maskuniitty spelandes duetter

Under veckan, närmare bestämt den 2 juli fyllde Dale Clevenger 58 år, så nu vet ni det.

Mer om solisterna får ni reda på i de intervjuer som Anna Maskuniitty gjort. Det var ingen lätt match för Anna, det hela tog nämligen större delen av veckan då flera av intervjuoffren blev mycket glada över att bli tillfrågade och tenderade till att berätta om hela sitt livs historia.

Hela veckan avslutades med en galakonsert där Ib i sedvanlig ordning stal hela showen med att sjunga Britens Serenad denna gången med Esa Tapani utförandes hornstämman på dammsugare med gummihandske på.

För er som vill bli medlemmar i Finska Hornklubben och inte kan finska finns det hopp. Milla har lovat att ge oss en resumé på svenska så vi vet lite om vad våra finska kollegor sysslar med.

Ett stort tack till Finska Hornklubben för detta mycket trevliga seminarium. Vi ses i Norge om två år.

Till sist vill jag förmedla det Dale Clevenger sa till Lahtis hornsektion på en masterclass. Först steg gruppen från "a medium to a good section". Sedan från "a good section to a great section". När han till sist fått upp dem på topp sa han: "You are playing like my section now".

Finska hornklubben har följande adress:

Finlands Valthornsklubb
 c/o Minna Viertonen
 Wallininkuja 5 A
 00530 Helsingfors
 Finland

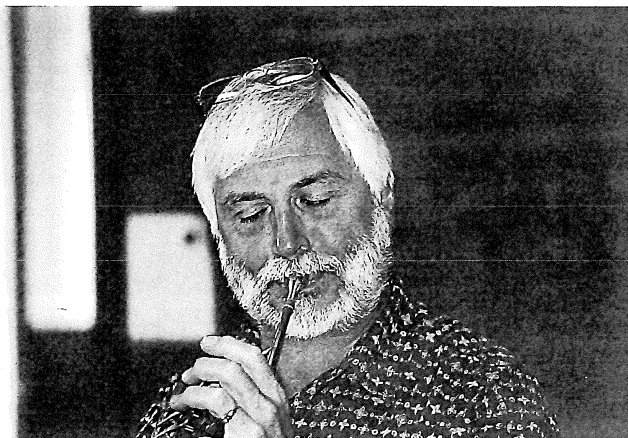
Annmari Wangin

Intervjuer

av Anna Maskuniitty

Dale Clevenger

Jag fångar Dale mellan ett av de många evenemangen i Valkeakoski och vi sätter oss i solen som just behagar att skina.

Kan du berätta lite om hur, när och varför du började att spela horn?

Det var alltid musik i vårt hem och alla spelade piano på olika nivåer. Jag började också spela piano när jag var sju år. Min far som var president i musikföreningen tog mig med till symfonikonsert och opera i Tennessee där tre operor per år blev uppförda.

När jag var ungefär 9-10 år började jag intressera mig för hornen. Jag tyckte att dom var väldigt intressanta.

Så fick jag själv börja spela i skolorkestern men tyvärr inte horn utan trumpet. Efter två år fick jag byta till horn.

I åttonde klass spelade jag andra alternerande horn i skolorkestern när vi åkte på turné och det gav väldigt mycket

I elfte klass provspelade jag till Chattanooga symfoniorkester och vann, så under mina två sista år i skolan spelade jag samtidigt fjärde horn i orkestern. Under dessa två år fick jag spela väldigt mycket repertoar men jag minns speciellt Fidelio som var min första opera. På sommaren fick jag åka till en sommarfestival med Forrest Stanley.

Därefter spelade jag mycket i New York med Joseph Singer, och även i Wheeling symfoniorkester som gjorde åtta konserter per år.

1964 åkte jag på en tre månader lång europaturné med Pittsburg symfoniorkester. Vi spelade i ungefär 25 olika städer och 15 olika länder.

Sen spelade jag solhorn ett år i Kansas City Philharmoniker. Jag spelade även extra med New York Philharmoniker.

År 1966 började jag med Chicago symfoniorkester. Sedan dess har jag gjort 450 inspelningar med orkestern, varav 140 tillsammans med Solti. Vi fick ha Solti som chefdirigent under 26 år. Sedan sex år tillbaka har vi Daniel Barenboim som chef.

Jag vill särskilt säga att jag älskar hornets klang och jag är mycket tacksam för min talang, bra skola, motivation och goda tur.

Vilka horn har du spelat på under årens lopp?

Jag spelade på CH Schmidt många år. Nu spelar jag på SW Lewis. Han är förresten en före detta student till mig och god vän.

Vilken musik spelar du helst?

Jag spelar gärna musik från 1700 talet och gärna romantisk musik som t ex. Strauss, Bruckner och Mahler. Jag gillar musik med melodier i.

Finns det en konsert, symfoni eller ett stycke som du gärna undviker om det går?

Ja, modern musik med en dålig dirigent. Modern musik kan vara bra men det är tyvärr sällsynt.

Vad för slags musik lyssnar du på när du sitter hemma i soffan?

Jazz. Ella Fitzgerald, Louis Armstrong och Al Jarreau.

Vilket råd skulle du vilja ge en blivande hornist?

Försök inte bli professionell om du inte måste. Det är en hård och lång väg och man behöver talang, bra skola, motivation och mycket tur. Men om du känner att du måste så är det ett underbart, mystiskt och viktigt yrke. Vi har doktorer som tar hand om våra kroppar, bankirer som tar hand om våra pengar, lärare som undervisar oss och sedan konstnärer som vi som tar hand om själarna.

Vad gör du helst när du inte spelar horn?

Jag är med min familj. Det är fint att se barnen växa upp till goda personer. Jag har fyra barn. En son på 26 år och en flicka på 23 år från mitt första äktenskap och en pojke på 12 år och en flicka på 8 år från mitt nuvarande. Jag tycker också om att greja i trädgården och leka med vår hund Amos och våra två katter. Och jag gillar att campa.

Har du några framtidsplaner eller drömmar?

Mitt egentliga mål har jag nått för länge sedan: Att få spela med Chicago.

Men jag skulle gärna vilja dirigera. Det är redan under utveckling. Men jag vill att det ska få ta tid och jag vill njuta av den. Annars är jag lycklig över min underbara friska familj. Sedan min hjärtoperation för fyra år sedan har jag upptäckt att relationer mellan människor är det viktigaste.

Ib Lanzky-Otto

Ib intervjuar jag sista dagen och han liksom Frøjdís skiner upp när jag frågar om han har tid för mig och springer och hämtar en stor kopp kaffe.

Hur kom det sej att du började spela horn?

Som barn spelade jag piano, violon och piano igen. Jag har alltid älskat musik och gick på massor av repetitioner och konserter även olovandes. Men jag var ointresserad av att öva och slutade med pianot när jag var 13. Och med 14 år slutade jag folkskolan, jag var ingen studiebegåvning. Vi hade ingen radio eller grammfon hemma men jag gick på musikdiskotek dvs folkbibliotek som även hade skivor som man fick lyssna på. Så jag lyssnade på skivor och slog dank. Fortsatte att gå på rep och konserter och alla mina fickpengar gick till att köpa fickpartitur. Min pappa var förstas lite orolig. När jag var 16 år tog han fram ett horn och frågade mig om jag hade lust att ta ett par toner. Det visade sej att jag hade en naturlig begåvning. Efter att ha spelat naturhorn i ett halvt år fick jag ett Gottfriedhorn. Jag övade ansatser och svällare, det var i september -56.

Vid jultiden fick jag mitt första B-horn. Jag tog lektioner av pappa och kom in på akademien -57.

1958 blev jag operastipendiat dvs halv tjänst - halv lön.

1959 kom jag till hovkapellet först som fjärde horn sedan andra horn och tredje horn. Jag spelade första horn på "Petters resa till månen"!

Jag var också på workshop med Philip Farkas.

1961 kom jag till Stockholms Filharmoniker som altnerande första horn. 1967 blev jag solohornist.

Vad för sorts horn spelar du på?

Rauch kompensationshorn. Rauch gjorde en prototyp för mig. Jag gillar det väldigt mycket för det är väldigt öppet i mellanregistret.

Innan spelade jag på Alexander, alltid kompensationshorn. Jag spelar mest B-horn.

Vilken musik spelar du helst?

Mahler, fast jag gillar inte hans humor och tycker att han gör billiga språng. Bruckner. 8:an är som ett duntäcke. Jag gillar romantiska verk.

Finns det en konsert eller symfoni som du undviker om det går?

Beethovens 2:a och 4:e är väldigt svåra. Likaså Haydn.

Vad lyssnar du helst på?

Jag lyssnar inte särskilt ofta. Jag har gillat Carl Nielsen ända sen barnsben. Är med i Carl Nielsen-sällskapet och har samlat det mesta genom åren.

Vilket råd kan du ge en blivande hornist?

Bli inte musiker om du inte måste. Det kostar alldeles för mycket med övning och uppoffringar. Det är en stor belastning. Konkurrenten är oerhört stor och det är inte alltid den bästa som vinner provspelningen.

Har du några framtidsplaner eller drömmar?

Jag drömmer om sängen på färjan hem i kväll och jag skulle gärna vilja spela in Kurt Atterberg på CD.

Vad gör du helst när du inte spelar horn?

Lyssnar på skivor, älskar kombinationen fiol, cello och piano.

Min familj tar mycket tid. Annars är jag ett kyrkofreak. Kyrkan är en enorm kulturskatt vi har så jag åker gärna runt och tittar när jag har tid.

Sakari Niemi

Hur började du att spela horn?

Jag började först med piano när jag var nio år gammal. Jag gick i musikklass och när jag var elva år frågade dom vad jag ville spela. Jag ville spela horn men var för blyg för att säga det så jag fick spela trumpet istället. Efter ett halvår fick jag till slut spela horn. Min första lärare var Esko Seppälä i Lahti 1983-88, sedan kom jag Sibeliusakademien och Kalervo Kulmala där jag gjorde min konsertexamen 1990.

1990-91 var jag hos Ifor James i Freiburg och 1993-95 studerade jag på Karajan Akademien i Berlin.

Mitt första ställe fick jag i Kouvola orkester där jag spelade 1988-91. Därefter kom jag till Helsingfors Stadsorkester som andra horn 1991-95.

Jag arbetar numera som alternerande stämledare i Helsingfors Stadsorkester sedan 1995.

Pasi Pihjala

Hur kom det sej att du började spela horn?

Som tolvåring såg och hörde jag horn i olika skolorkestrar och tyckte mycket om klangen. Jag började spela trumpet i ett år innan jag gick över till att spela horn. Jag kom så småningom in på Sibeliusakademien, fick Kalervo Kulmala som lärare och bestämde mig då för att bli proffsmusiker. Jag fick mitt diplom 1987.

Året efter jag kom in på akademien började jag som tredje horn i Jyväskylä symfoniorkester samtidigt som jag fortsatte mina studier. 1982-85 jobbade jag som femte horn i Finska Radio Orkestern. 1985-86 spelade jag fjärde horn i Helsingfors Stadsorkester. Och sedan 1987 är jag stämledare i Tapiola Sinfonietta.

Jag har också rest runt en del till olika lärare som t. ex Michael Hölzel i Tyskland, Frøjdís i Norge, Ib i Sverige och Bujanovski i Ryssland.

Vad för slags horn spelar du på?

Alexander 307 trippelhorn.

Vilken musik spelar du helst?

Jag spelar gärna Wienerklassisk musik och kammarmusik.

Vilket horn spelar du på?

Alexander 200.

Vilken sorts musik spelar du helst?

Strauss 1:a hornkonsert och fransk musik.

Vad undviker du om du kan?

Väldigt komplicerad ny musik.

Vad lyssnar du gärna på?

Som ung lyssnade jag mycket på hornmusik men nu lyssnar jag mest på Tommy Dorsey eller Kirka (en finsk artist).

Vilket råd skulle du ge till en blivande hornist?

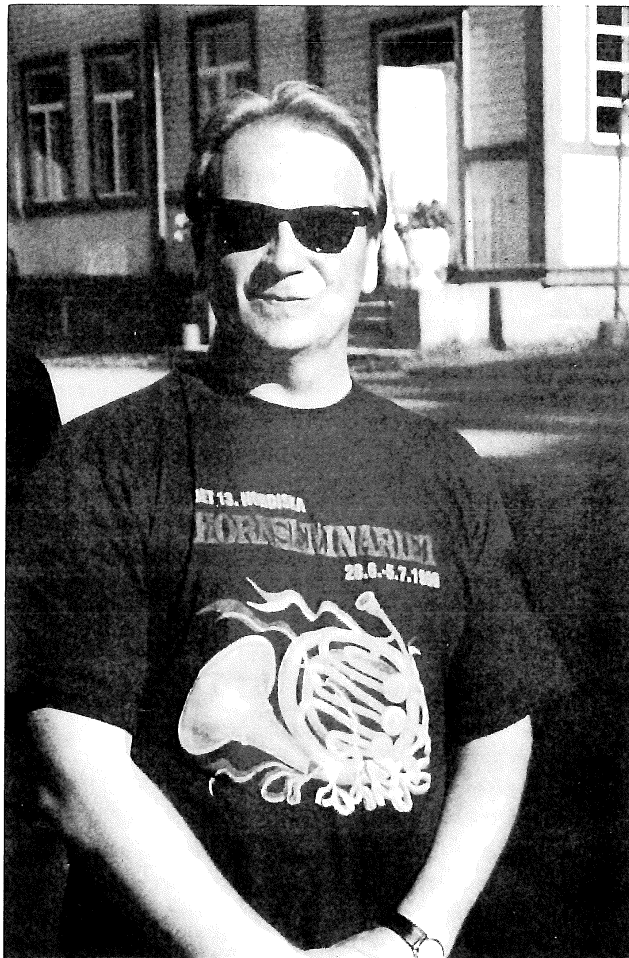
Att framträda mycket och att alltid öva koncentrerat med eftertanke. Det är viktigt att vara realistisk och inte sätta för höga mål. Njut av att musicera tillsammans!

Vad har du för drömmar eller framtidsplaner?

Jag ska ta en liten paus. Ta med mig mitt wienerhorn och åka till Wien.

Vad gör du när du inte spelar horn?

Jag joggar och cyklar på min träningscykel. Jag har tappat 10 kilo genom det! Annars är jag med min familj.

Finns det nån konsert eller symfoni som du undviker om det går?

Brucknersymfonier.

Vad lyssnar du helst på?

Normalt lyssnar jag inte så mycket men när jag gör det så blir det mest jazz och kammarmusik.

Vilket råd skulle du kunna ge till en blivande hornist?

Öva mycket teknik men var inte för allvarlig. Hornspel är kul!

Har du några framtidsplaner eller drömmar?

Jag vill fortsätta att vara i form och göra mitt arbete bra.

Vad gör du helst när du inte spelar horn?

Jag reparerar mitt hus och grejar i trädgården. Min stora hobby är god mat och gott vin!

Frøidis Ree Wekre

Frøidis är som bekant en kvinna i farten och jag får tag på henne just efter kaffepausen. Hon skiner upp när hon anar mina intervjuambitioner för nu hinner hon dricka ännu en kopp kaffe.

Hur började det med musiken för dej?

Jag började spela piano när jag var fyra år och violin när jag var sex. Min mamma var pianolärarinna och min pappa var amatörviolonist. Sedan upptäckte jag hornklangen och blev fascinerad. Att få ett eget horn då var inte att tänka på men en god vän skänkte mig ett munstycke. Så fick jag låna ett horn att öva på i 14 dagar och fick sedan vara med i skolorkestern. Jag minns att det var svårt att spela horn i F. 1961, när jag var nitton år fick jag anställning på Operan i Oslo som tredje och fjärde horn. Efter det fick jag jobb i Oslo Filharmoniker som först fjärde horn för att omedelbart arbeta mig upp genom tredje horn till andra horn och slutligen första horn där jag verkade till 1991. Under tiden där insåg jag att jag borde lära mig det som jag borde kunna och började ta lektioner för Wilhelm Lanzky-Otto och Vitali Bujanovskij. Dessutom hade jag många tillfällen att göra solokonsert och dylikt.

Sedan -91 arbetar jag som professor vid Musikhögskolan i Oslo. Jag är dessutom nyvald president för International Horn Society.

Vad för sorts horn spelar du på?

Mitt första horn var ett Schmidt kompensationshorn och mitt andra var ett Alexander kompensationshorn, mitt tredje var ett Hoyer enkelt B-horn och sedan -83 spelar jag på Rauchhorn.

Vilken sorts musik spelar du helst?

Egentligen allt men gärna nya spelade stycken som är bra för den musikaliska utvecklingen.

Finns det en konsert eller symfoni som du gärna undviker om det går?

Alltför avantgardistisk musik. Men det är också en prisfråga...

Vilken musik lyssnar du helst på?

Under orkesteråren lyssnade jag knappt på nåt alls, men nu lyssnar jag gärna på Stevie Wonder, Al Jarreau och gamla Beatleslåtar. Lyssnar även på klassiskt.

Vilket råd skulle du kunna ge en blivande hornist?

Att välja ett annat yrke om du kan eller tvivlar. Och om du vill så måste du gå in för det med liv och själ. Det blir en livsstil. Man kan inte öva lika mycket som t ex på piano eller violin men trots det måste man öva jämt hela livet ut för att hålla nivån. Och ta noga hand om tekniken, musiken och psyket.

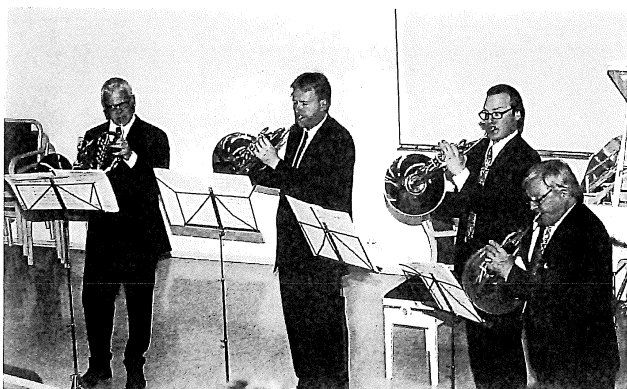
Har du några framtidsplaner eller drömmar?

Jag skulle gärna vilja göra en till CD. Och så hoppas jag att det blir en internationell hornworkshop i Norden.

Vad gör du helst när du inte spelar horn?

Jag slappnar av och leker med mina katter. Jag gillar att leka med barn också, och att simma.

Timo Ronkainen

Timo, stämledare i Helsingfors Stadsorkester, längst till höger på bilden

Hur kom det sej att du började spela horn?

Jag sjöng mycket som barn och märkte mitt inflytande på människor genom min röst. Min far föreslog att jag skulle börja spela horn och tog mig med till militärmusikens övningslokal där jag träffade Ilkka Laakso som satt och övade i ett stort rum fyllt av instrument. Jag blev alldeles begeistrad över hur han höll hornet och hur det lät. Jag fick göra ett test och blev intagen vid militärmusiken i Lapeenranta. Efter ett år blev jag intagen vid militärmusikens fyraåriga kurs i Helsingfors.

Vi fick undervisning vid Sibeliusakademien för Holger Fransmann som förblev min lärare under 15 år.

Våren 1965 blev jag stämledare i Koupio och fortsatte att åka till Holger två gånger i månaden. 1969 kom jag till Helsingfors Stadsorkester och 1988 blev jag stämledare där.

Jag undervisar även på Sibeliusakademien. Jag var också utomlands ett par gånger hos Alan Civil och Bujanovski. Jag var även i Paris för att träffa Barboteau men han var inte hemma...

Vad för sorts horn spelar du på?

Mitt första horn var ett Knopf, det andra ett Conn, det tredje ett Paxman och nu spelar jag på ett Lewis.

Vilken slags musik spelar du helst?

All slags. Också nutida musik fast det kan vara lite jobbigt. Jag gillar Bruckner och Tjajkovskis femma.

Vad undviker du att spela om det går?

Jag har inte en sådan inställning. Men ärligt talat så skulle jag nog inte spela Ligetis trio utan att ha fått studera in den ordentligt först.

Vad för slags musik lyssnar du gärna på?

Jag har ingen tid och ingen favorit. Rock gillar jag absolut inte.

Vilket råd skulle du vilja ge en blivande hornist?

Du måste vara uthållig, tapper och seg. Det är också viktigt att vara positiv och att ha självförtroende.

Har du några drömmar eller framtidsplaner?

Jag ska göra en skivinspelning: solo med piano. Annars så tänker jag arbeta fram till pensionen och hoppas på att få vara frisk.

Vad gör du när du inte spelar horn eller undervisar?

Jag hade en sommarstuga förr där jag älskade att vara. Nuförtiden pysslar min fru och jag i den lilla trädgården utanför vårt höghus där vi bor. Vi har fått ta hand om den och nu är det fullt av blommor där!

Esa Tapani

Hur kom du in på det här med horn?

Egentligen ville jag spela trombone när jag var liten eftersom det låter så starkt. Men min arm räckte bara till tredje draget så jag blev föreslagen att spela horn tills jag vuxit lite. Då var jag ungefär 11 år gammal och min första lärare hette Leena Heikkilä. Genom Leenas diplomarbete kom jag i kontakt med Helsingfors och Holger Fransmann. Hon rådde mig även att delta i olika sommarkurser. 1985-87 studerade jag på Helsinki konservatorium för Timo Ronkainen som jag sedan fortsatte för på Sibeliusakademien fram till -92 då jag fick mitt diplom. Nu arbetar jag på mitt doktorsarbete.

Under mina studier fick jag min första anställning, i Helsinki Filharmoniker som femte horn och senare tredje horn. 1992 kom jag till Stockholm och Radiosymfonikerna där jag var anställd som första horn. Sedan 1995 är jag tillbaka i Helsingfors och spelar i Finska Radioorkestern som alternerande första horn.

Vad för sorts horn spelar du på?

Jag spelar på ett Alexander 103 från 1982 som har nio lagningar!

Vilken sorts musik spelar du helst?

Gärna sån musik där jag får använda mitt naturhorn. Jag gillar även att spela modern musik.

Finns det en konsert eller symfoni som du gärna undviker om det går?

Nej, men däremot flera dirigenter.

Vilken slags musik lyssnar du helst på hemma?

Jag lyssnar väldigt sällan men när så gärna på naturband med fåglar och hav.

Vilket råd skulle du vilja ge en blivande hornist?

Att när man övar så borde man tänka på att av 30 minuter borde 15 minuter vara rätt. Och att varje dag öva tonbildning och flexibilitet kontrollerat. Varje dag någonting rätt!

Jorma Vuorenmaa

Hur började du att spela horn?

När jag var liten ville jag alltid underhålla människor. Jag började sjunga när jag var två år gammal. Jag spelade även dragspel ett tag och klassisk gitarr som jag spelar än idag. När jag var tolv år bestämde min pappa och jag att spela horn vore nog ett bra yrkesval. 1962 började jag ta lektioner för Antero Kasper och 1965 kom jag in vid militärmusiken där jag fick Holger Fransmann som lärare. Jag var också på några läger med Bujanovski och Kalervo Kulmala.

Sedan 1969 är jag första horn på Finska Nationaloperan.

Vad för sorts horn spelar du?

Alexander 104.

Vilken musik spelar du helst?

Allt egentligen, men gärna Strauss, Mahler, Bruckner, Puccini, Wagner och Mozart.

Finns det en konsert eller symfoni som du gärna undviker om det går?

Jag undviker nog gärna modern musik om det är möjligt.

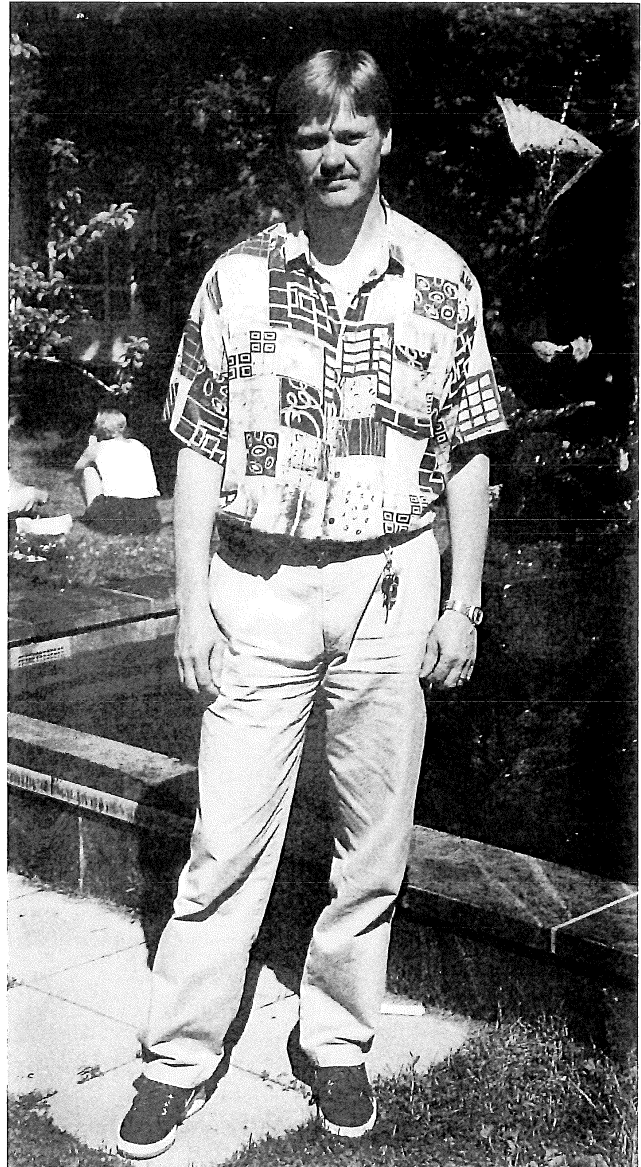
Vad lyssnar du helst på?

Nat King Cole och storbandsmusik.

Vilket råd skulle du ge en blivande hornist?

Öva hårt! Och var säker på att du verkligen vill.

Har du några framtidsplaner eller drömmar?

Vi ska spela hela ringen år 2000 och då vill jag spela bra. År 2002 vill jag flytta ner till 3:e horn eller alternerande 1:a.

Vad gör du helst när du inte spelar horn?

(här mumlar han nåt om kvinnor men ändrar sej raskt och svarar):

Jag boxas, dyker och spelar ishockey. Hälsan är mycket viktig för mej. Jag gillar att leva!

Markus Maskuniitty

Markus är påtagligt motvillig att låta sej intervjuas av mej så honom lyckas jag inte fråga ut förrän i oktober när han vilar på soffan innan en konsert.

Berätta om hur och varför du började att spela horn.

Det började med att jag alltid såg Raumo Ungdomsblåsarorkester marchera på första maj och jag tyckte att dom hade så fina uniformer. När jag var tio år gick jag till deras årliga uttagning av nya medlemmar och anmälde att jag ville spela trumpet men ledaren Pentti Jalonen såg att jag var vänsterhänt och rådde mej därför att spela horn istället. Så jag gjorde det. Erja Joukamo-Ampuja, också från Rauma, var en av mina första lärare.

Under en sommarkurs kom jag i kontakt med Antero Kasper (första horn i Helsingfors stadsorkester) som jag kom att åka till en gång i månaden för lektioner finansierade genom ett stipendium från Finska Hornklubben. När jag var 16 år kom jag in på Åbo Konservatorium och studerade där för Olavi Vikman. Efter att jag tog studenten kom jag in på Helsingfors konservatorium där Timo Ronkainen undervisade samt på Tekniska Högskolan. Men jag märkte snabbt att musik och musiker är roligare än teknik och tekniker så jag gav upp min ev tekniska karriär.

Efter ett år kom jag in på Sibelius Akademien fortfarande med Timo Ronkainen som lärare och mitt första anställning fick jag i Tapiola Sinfonietta som andra horn där jag stannade i ett år.

1990 blev jag alternerande solohorn i Finska Radion men innan jag började där åkte jag till Berlin ett år för att studera

med Radovan Vlatkovic. Således började jag påföljande år i radioorkestern. 1994 blev jag solohornist i Deutsches Symphonie-Orchester Berlin (RSO Berlin) och sedan 1997 är jag solohornist i Berliner Philharmoniker.

Vad för slags horn spelar du på?

Ett Alexander 103.

Vilken sorts musik spelar du helst?

Mahler, Sibelius, Strauss och Brahms.

Finns det en konsert eller symfoni som du undviker om det går?

Jag undviker gärna Kurt Sanderling med nån Bruckner symfoni eller Schubert's C-dur symfoni.

Vad lyssnar du helst på?

Jag orkar egentligen inte lyssna så mycket mera men när så gärna soul och jazz.

Vilket råd skulle du vilja ge en blivande hornist?

Lär dej att öva rätt. Mängden av övande är inte så viktig som kvaliteten. Lyssna mycket på musik och speciellt andra instrumentalister. Och naturligtvis: Tro på dej själv!

Har du några framtidsplaner eller drömmar?

Först vill jag naturligtvis klara av min tvååriga provtjänstgöring och sen vill jag fortsätta att spela som solist vid sidan av orkestern och undervisa.

Vad gör du helst när du inte spelar horn?

Jag jobbar nästan jämt så när jag är ledig vilar jag eller gör sånt som jag inte hunnit med. Och i februari ska jag bli pappa och kommer säkert att ha mycket att göra på min lediga tid.

kap horn musik

hornnoter

brett sortiment till smala priser
sänd efter prislista!

torparegatan 39
441 65 alingsås
tel./fax 0322/55311

Ricco Kühn Manufacture of brasswind instruments

Maker of the finest handcrafted custom

- * French Horns
- * Double Horns
- * Horns for children
and
- * German Trumpets

D - 09569 Oederan * Chemnitzer Straße 68
Tel. 037292/4195 * Fax 23263

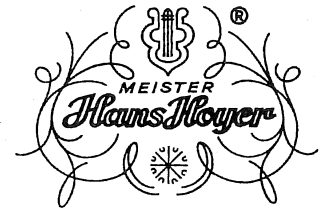

SEIT 1782
HANDGEFERTIGTE INSTRUMENTE
FÜR HÖCHSTE ANSPRÜCHE

Gebr. Alexander Mainz

D-55116 MAINZ · BAHNHOFSTR. 9 · POSTFACH 1166 · TEL. 0 61 31/28 80 80

"We are making horns, because we love the music !!"

FRENCH HORNS BY "MEISTER HANS HOYER"

"Meister Hans Hoyer" instruments are manufactured by the Vogtland Musical Instrument Factory Incorporated, located in Markneukirchen, Germany.

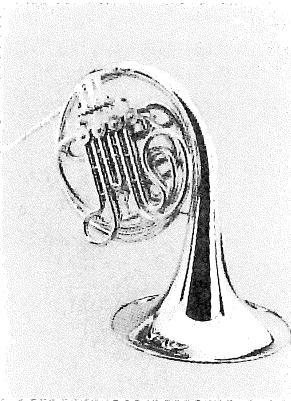
Markneukirchen and the surrounding area has a long tradition of music instrument manufacture, dating back to 1755 when Isaak Eschenbach, a native of Markneukirchen and maker of French Horns who had learned his trade in Leipzig, established a business there.

Markneukirchen and it's renowned industry continue to grow to this day. The international reputation the instruments have earned is ascribed to the technical innovation and development that is part of the area's tradition and philosophy, to the comprehensive range of models offered and to the fact that individual expectations of the musicians who own and use these instruments has invariably been met or exceeded.

In 1994, Vogtländische Musikinstrumentenfabrik (VMI) moved into their new factory in Markneukirchen, the world's most modern brasswind manufacturing facility.

"Meister Hans Hoyer" instruments are built not only to uncompromising musical and technical standards, they are manufactured in an environmentally clean plant, utilizing entirely new state of the art processes engineered especially for brasswind instruments.

The "VMI" staff consists entirely of people who have a strong traditional background in and orientation toward the handcrafting of wind instruments. Decades of experience are reflected and incorporated into all facets of the company's work. This begins with the training of apprentices and continues through all phases of manufacturing.

The new Model 5801 K provides security and comfort through the entire range.

It features accoustical excellence, a rich warm tone, an easy response and sure note centering.

The handmade 5801 K delivers superb projection and flexibility, which make it more and more popular for french horn artists playing in famous orchestras all over the world.

B&S
MARKNEUKIRCHEN
KLINGENTRAL

Vogtländische
Musikinstrumentenfabrik GmbH
Markneukirchen

MANUFAKTUR

Gewerbepark 13 · 08258 Markneukirchen
Telefon: (03 74 22) 20 35 · Fax: (03 74 22) 20 90

Skivor

Nordic Music For Horn And Organ

Jens Juul

Nordic music for horn and organ är titeln på en ny CD från Danmark. Det är hornisten Jens Juul som tillsammans med organisten Christian Blomqvist har letat fram en ovanlig blandning stycken för denna instrumentkonstellation.

Med på skivan finns musik av kompositörerna Hugo Alfvén, Ruth Bakke, Eberhard Böttcher, Richard Sennels, Georg Höeberg, Werner Wolf Glaser, Sixten Sylan och Hans Abrahamsen.

Detta är en i mitt tycke helt underbar skiva. Här har dessa två duktiga musiker lyckats göra en spännande och mycket omväxlande skiva med en stor spännvidd musikaliskt. Balansen mellan instrumenten som kan vara svår att nå, är alldeles utmärkt likaså intonationen från hornisten. Det märks att Jens och Christian gillar musiken de spelar. De lyckas att ta fram nyanser och karaktärer i musiken på ett förtjänstfullt sätt.

I det medföljande texthäftet står det en inledning där en förklaring till detta fina samspel finns. Hornisten Jens kommer från en orgelspelande familj och organisten Christian har tidigare även spelat horn vilket ger stora möjligheter till ett gott samförstånd musikaliskt. Där står också att CD:n är menad som en presentation av över 100 års horn/orgel-produktion i Norden alltifrån romantik till minimalistisk musik.

Sven Eliasson

Corno Con Forza

Sören Hermansson

Sören Hermansson har nu under längre tid verkat som ambassadör, dels som svensk hornsolist i världen, men även som representant för den nya musiken. Denna nya soloskiva, med svensk musik från 80- och 90-tal utgör inget undantag.

Skivan innehåller Kjell Perdersons *Vocuna V* (hornsolo, 1997), Arne Mellnäs *Rendez-vous 5* (horn och harpa, 1996), Karl-Erik Welins *Poème* (horn och piano, 1983), Madeleine Isakssons *Tjämnöga Ö blå* (hornsolo, 1990) och Anders Eliassons trio för violin, horn och piano (1996). Medmusiker på skivan är Erica Goodman (harpa), Nils-Erik Sparf (violin) och Arne Torger (piano).

Corno Con Forza gör skäl för namnet. Den bärs av ett kraftfullt spel, och ofta av extrema klanger. Skivan sammanfattar mycket av de två senaste decenniernas svenska hornmusik. Alla stycken utom ett är skrivna för Sören (*Tjämnöga Ö blå* är skrivet för Anna Axelsson).

Det extrema uttrycket märks kanske mest i de två solostyckena, där Sören spelar upp hela registret av dynamik, stopptechnik, vibrato och extrema lägen. Det är också dessa stycken som gör mest intryck. Hornmonologer passar kanske den nordiska folksjälen. Full frihet, men också ensamhet. De stora uttrycken känns naturliga, och den tekniska ekvilibrismen, som onekligen krävs, tillåts aldrig bli något självändamål. Att lyssna på denna skiva med 80- och 90-talsmusik blir paradoxalt nog en resa bort från vår tids hets och en behövlig paus från det lättsmälta ljudlandskap vi normalt lever med.

Detta är en mycket bra skiva, och faktiskt ett måste för den som vill följa hornets väg in i nästa millennium.

Daniel Brandell

Säljes

Alexander Modell 90 enkelhorn
Enkelt Bb-horn från 1994
Guldmässing, skruvklocka med silverring, F-hornsbygel
I gott skick
Pris inkl etui (cabin case): 25 000,-

Björn Thörnblom, 08-570 350 74